

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

NR 3 · 9. VEEBRUAR 2011

ILMUB AASTAST 1925

IGA LIIGE LOEB! | WWW.KODA.EE

Rootsi ja Eesti head suhted said kinnitust

Rootsi Kuningriik on Eesti tähtsaim kaubanduspartner ning suurim investeerija. Kuid siinkohal ei ole olulised statistilised näitajad, hoopis olulisem on mõista, et need kaks riiki on oma väärtuste ja arusaamade poolest väga sarnased. Need suhted said kinnitust 17.-20. jaanuaril toimunud President Toomas Hendrik Ilvese ja proua Evelin Ilvese riigivisiidil. Presidendipaari saatis lisaks ametlikule delegatsioonile ka 37-liikmeline Kaubanduskoja äridelegatsioon.

TÄNA LEHES

- Põhjalikud muudatused jäätmeseaduses
- Mis on ärisaladus ja kuidas seda kaitsta?
- Ülikoolide regionaalsed kolledžid – ettevõtluse mootor
- Isikuandmete kaitsest töösuhetes

Ekspordi Akadeemia SEMINARID 2011

Välisurgudele minnes tuleb ettevõtte juhil leida erinevaid lahendusi uutele väljakutsetele. Ekspordi Akadeemia seminarisari on koostatud eesmärgiga, et ettevõtete juhid saaksid teadmisi, inspiratsiooni ja ideid enda konkurentsivõime arendamiseks.

SEMINARID TIPP- JA KESKASTMEJUHTIDELE:

„KANALID“ (17. veebruar)

Seekordsel seminaril on märksõnadeks: erinevad kanalid, alternatiivid, logistika ja müügi võrk välisurul (logistics and distribution in foreign markets). Kanal kui konkurentsieelise allikas ja eristumisvõimalus. Kanali kujundamine oma sihtkliendini jõudmiseks. Erinevad kanalialternatiivid, nende analüüs. Seminar peaesineja on mainekas lektor Rootsist – Paul Kleiby (Network Logistics). Uue lisana on Ekspordi Akadeemia seminaril nn „praktikute kogemusmoodul“, kus erinevad edukad praktikud räägivad reaalsest kogemusest, õnnestumistest ja ebaõnnestumisest.

Osalemise hind on 51,13 eurot / 800 krooni (hinnale lisandub käibemaks 20%).

NB! Registreerimistähtaeg 15. veebruar!

ÕPPEPÄEVAD:

ÕPPEPÄEV TALLINNAS (15. veebruar)

Kaubanduskojas toimuv õppepäeval tutvustatakse, millistel põhimõtetel garanteerivad EAS ja KredEx eksporditehinguid ning kuidas see toimib. Lisaks tutvutakse Arengufondi tööpõhimõtetega ning nende tegevustega ekspordi arendamisel. Samuti annab Swedbank ülevaate pankade rahastamispoliitikast – kas ja kuidas on olukord muutunud (võrreldes aastatega 2009 ja 2010). Õppepäeva raames toimuvad nii loengud kui ka firmakülastused. Kuidas luua rahvusvahelist meeskonda ning müügi võrgustikku, kuidas valitseda erinevaid brände (Baltika näitel)? Kuidas teha äri Rootsis, Soomes, kuidas kavandada agressiivset turule sisenemise kampaaniat (Tallinki näitel)? Õppepäeval toimuvad nii loengud, kui ka firmakülastused.

NB! Kohtade arv on piiratud! Osalemise hind on 28,76 eurot/450 krooni (hinnale lisandub käibemaks). Hind sisaldab materjale, transporti ja toitlustust.

NB! Registreerimistähtaeg 11. veebruar!

ÕPPEVISIIDID:

ÕPPEVISIIT ROOTSI

Lühivisiidi eesmärk on tutvuda kogunud ja edukate maailmaklassi eksporditööridega, kogemuste vahetamine ning ülevaate saamine Rootsi eksporditurust. Firmakülastused: General Electric Company, H&M ja Absolut. Õppevisiidi maksumus on 287,60 eurot / 4500 krooni inimese kohta. NB! Korraldajatel on õigus teha programmis muudatusi!

Neljapäev 3. märts 2011

- 6.30 Kogunemine Tallinna Lennujaamäs
- 7.55 Lend Stockholm
- 7.30 Saabumine Stockholm (Rootsi aja järgi)
- 8.30 Väljasõit lennujaamast küllastele
- 9.30 General Electric Company – brändi tähtsus, mainekujundus
- 12.00 Väljasõit lõunale
- 12.20 Lõuna
- 13.20 Väljasõit
- 13.40 H&M külustus – kultuurilised erinevused, info hankimine trendide kohta tarbijakäitumises, ettevõtte maine kui ressurss. Kuidas arendada mainet välisurgudel?
- 15.15 Väljasõit
- 16.00 Absolut külustus – kultuurilised erinevused, info hankimine trendide kohta tarbijakäitumises, ettevõtte maine kui ressurss. Kuidas arendada mainet välisurgudel?
- 17.30 Väljasõit lennujaama
- 19.50 Lend Stockholm-Tallinn (Rootsi aja järgi)
- 21.50 Saabumine Tallinna lennujaama (Eesti aja järgi)

NB! Registreerimistähtaeg 15. veebruar!

Lisaks toimub Ekspordi Akadeemia
Ida-Virumaa ja Tartu õppevisiit 16.-17. märtsil.

Eva Maran
Teenuste osakonna
projektijuht

Rootsi ja Eesti head suhted said kinnitust

Rootsi Kuningriik on Eesti tähtsaim kaubanduspartner ning suurim investeerija. Kuid siinkohal ei ole olulised statistilised näitajad, hoopis olulisem on mõista, et need kaks riiki on oma väärtuste ja arusaamade poolest väga sarnased. Tihedad ja sõbralikud suhted said kinnitust 17.-20. jaanuaril toimunud President Toomas Hendrik Ilvese ja proua Evelin Ilvese riigivisiidil.

Visiidi üldist meeleolu, vaimsust ning kokkuvõttes ka tulemust ise-loomustab president Ilvese ütlus: „See oli minu diplomaatilise karjääri parim riigivisiit!“. Rootsi ja Eesti heade suhete kinnitus annab hea eelise teha koos samme nii Lääne-mere piirkonna, kui ka Euroopa Liidu arenguks.

Presidendipaari saatis lisaks ametlikule delegatsioonile ebariitlikult suur, 37-liikmeline Kaubanduskoja äridelegatsioon. Kindlasti tekib küsimus, et miks Rootsi vastu nii suur huvi on, see on ju meie naaberriik ja midagi uut justkui avastada pole. Kuid Rootsisse ei mindudki midagi avastama, vaid häid suhteid kinnitama.

Äridelegatsiooni programm oli tihe ja huvitav ning aeg-ajalt ristus ka presidendipaari omaga. Lisaks mitmele firmakülalusele (Svenska Kraftnat, Ericsson, Hansoft) oli äridelegatsioonil võimalus osaleda lõunasöökidel Stockholmi maavanema Per Unckel'i, Stockholmi linnavolikogu esimehe Margareta Björk'i ning Uppsala maavanema Peter Egarti juures. See andis võimaluse suhelda erinevate kohalike otsustajatega nii omavalitsusest, kui ka ülikoolidest, haiglatest jne.

Üks olulisemad sündmuseid kahe riigi ärisuhetes sellel visiidil oli Toomas Hendrik Ilvese kohtumine kitsas ringis Rootsi firmajuhtidega, kes on suurimad Eestisse investeerijad (ABB, Autoliv, TeliaSonera, Nordea, SEB, Swedbank, Ericsson, Saab, Stora Enso, Skanska). Kohtumine

möödus väga positiivses õhkkonnas ning rootslased kinnitasid oma jätkuvat tahet Eestisse investeerida ning rahulolu meie majanduskliimaga.

Kohtumisele järgnes Rootsi Ekspordinõukogu eestvedamisel ärise-minar. Oma kohalolekuga austas seminari Tema Majesteet kuningas Carl XVI Gustaf. Seminari juhatas sisse Eesti president. Tema kandvaks sõnumiks (nagu ka kogu visiidi vältel) oli Euroopa riikide eristumise uus suund. Enam ei ole erinevad ida ja lääs, vaid põhi ja lõuna ning seda eelkõige fiskaalpoliitiliste põhimõtete osas. Üldisemate majandusalaste ettekannetega astusid üles Rootsi kaubandusminister Ewa Björling ning Eesti majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts. Edasi kulges seminar tehnoloogiaarengute valdkonda käsitledes. Eesti poolt tegid presentatsioonid Raivo Vare („Opportunities for high-tech development in Estonia“), Ülo Jaaksoo („Cybernetica – Internet Voting Developer“) ning Jüri Raidla („Online creation and administration of Estonian companies“). Võõrustajate poolt esinesid Kuningliku Inseneriteaduste Akadeemia, Saabi ning Ericssoni esindajad. Kö-

lama jäi mõte sellest, et lisaks kõrgtehnoloogia arendamisele, võiks Eesti olla Rootsi tehnoloogiatele testturuks.

Samal päeval paralleelselt Ericssoni külalusega, oli ametliku delegatsiooni programmis küberkaitse seminar Rootsi Kaitsekolledžis, kus osalesid ka kolm IT-ettevõtjat äridelegatsioonist. Seminaril käsitleti probleemi, kuidas kontrollida interneti kuritarvitamist, samas säilitades selle vaba kasutamise. 19. jaanuari õhtul Ooperiterrassil toimunud vastuvõtul oli äridelegatsiooni liikmetel võimalik võõrustada oma koostööpartnereid. Kohal olid nii kuningakui ka presidendipaar ning ametlik delegatsioon on olnud ministrid. See oli hea võimalus kinnistada juba olemasolevaid suhteid ning mõtiskleda uute koostöövõimaluste üle.

Visiidi üldist meeleolu, vaimsust ning kokkuvõttes ka tulemust ise-loomustab president Ilvese ütlus: „See oli minu diplomaatilise karjääri parim riigivisiit!“. Rootsi ja Eesti heade suhete kinnitus annab hea eelise teha koos samme nii Lääne-mere piirkonna, kui ka Euroopa Liidu arenguks. ■

Sisukord

Juhtkiri	
Rootsi ja Eesti head suhted said kinnitust	3
Seadusandlus	
Jäätmeseaduses kavandatakse põhjalikke muudatusi	5
Millises suunas võiks areneda käibemaksu-regulatsioon Euroopa Liidus?	6
Isikuandmete kaitse töösuhetes	7
Ärisaladuse kaitsmine algab selle määratlemisest ja lepingus fikseerimisest	8
Euroopa uudised	
Leevendus kriisidele?	10
Ettevõtlusõpe	
Ülikoolide regionaalsed kolledžid ettevõtluse mootorina	12
Hariduspoliitika	
Tagasisaade Kaubanduskoja haridus-temaatilistele tegemistele jaanuaris 2011	13
Konjunktuur	
Ilmus konkurentsivõime aastaraamat 2010	14
Juhtimisveerg	
Viskame aga pori Postimehe vankrile! Ehk pühad reeglid iga palgatöötaja jaoks	15
Ekspordi Akadeemia	
Ekspordi Akadeemia seminaril räägiti põhipädevustest ning välisturule sisenemisest	16
Innovatsiooniveerg	
Innovatsioonifestival (IF...) jõuab sel aastal Tallinnasse	17
Teated	18
Liikmelt liikmele	20
Koostööpakkumised	20
Riigihanketeated	21
Juubilarid	22

Kalender

10. veebruar	Hommikukohv suursaadikuga: Eesti suursaadik Hollandis – Gita Kalmet Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Priit Raamat • Tel: 604 0081 • E-post: priit@koda.ee
15. veebruar	Ekspordi Akadeemia õppepäev Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Priit Raamat • Tel: 604 0081 • E-post: priit@koda.ee
15.-16. veebruar	ECOFIRA kontaktkohtumisteüritus keskkonnasektori asjatundjaile Hispaanias Valencias Kristy Tättar • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee
17. veebruar	Ekspordi Akadeemia seminar tipp- ja keskastmejuhtidele „Kanalid“ Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Priit Raamat • Tel: 604 0081 • E-post: priit@koda.ee
21., 22. ja 28. veebruar	Ekspordiplaani koostamise koolitus (vene keeles) Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee
23. veebruar	Šveitsi sihtturuseminar „Kuidas leida oma kasumlik turunišš?“ Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Eva Maran • Tel: 604 0083 • E-post: eva@koda.ee
3., 4., 10. märts	Ekspordiplaani koostamise koolitus (vene keeles) Kaubanduskoja Jõhvi esinduses (Pargi 27, Jõhvi) Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee
3. märts	Seminar „Isikuandmete kaitse töösuhetes“ Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
3. märts	Ekspordi Akadeemia õppereis Rootsi Priit Raamat • Tel: 604 0081 • E-post: priit@koda.ee
7. märts	Välismessikoolitus Mainori Kõrgkooli Võru õppekeskuses (Kreutzwaldi 34, Võru) Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee
8. märts	Turu-uuringute koostamise koolitus Mainori Kõrgkooli Võru õppekeskuses (Kreutzwaldi 34, Võru) Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee
14., 15., 21. märts	Ekspordiplaani koostamise koolitus Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee
16.-17. märts	Ekspordi Akadeemia õppevisiit Ida-Virumaale ning Tartusse Priit Raamat • Tel: 604 0081 • E-post: priit@koda.ee
4. aprill	Välismessikoolitus (vene keeles) Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee
16.-17. juuni	Firmade kontaktkohtumised „Baltic Business Arena“ Stockholmis Kristy Tättar • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Mait Palts
Poliitikakujundamise-
ja õigusosakonna juhataja

Jäätmeseaduses kavandatakse põhjalikke muudatusi

Keskonnaõiguse valdkond on tänapäeval järjest olulisemaks muutunud ning ka ettevõtjaid mõjutavad need regulatsioonid järjest rohkem.

Olulisteks valdkondadeks võib siin nimetada kindlasti pakenditega seonduvat ning teisalt kõike seda, mis seondub jäätmete kogumise, taaskasutamise ning kõrvaldamisega. Juba ammu ei ole need valdkonnad aga vaid Eesti siseriikliku õiguse kujundada, vaid suurt rolli mängivad ka arengud Euroopa Liidu ning rahvusvahelisel tasandil. Ka praegu aktuaalse eelnõu juures on oluline roll just EL õiguse ülevõtmisel — ehk mitmed muudatused tulenevad vajadusest lähtuda ka jäätmeseaduses 12. detsembrist 2010 jõustunud uuest jäätmedirektiivist 2008/98/EÜ.

Täpsustub jäätmete mõiste piiritus

Kehtiva jäätmeseaduse kohaselt on jäätmeiks mis tahes jäätmekategooriasse kuuluv vallasasi või kinnistatud laev, mille valdaja on ära visanud, kavatseb seda teha või on kohustatud seda tegema. Esimeseks muudatuseks on siin see, et jäätmekategooriaid enam seaduses ei kehtestata. Seega tuleb lähtuda jäätmete ülddefinitsioonist ning vaadata, milliste valdkondadega jäätmeseadus ei tegele (see ei tähenda, et need ei või olla reguleeritud mõne teise seadusega). Jäätmete käitlemise ning ümbertöötlemise seisu-

kohast on kindlasti aga olulisteks kaks järgmist seadusetäiendust — millal jäätmed lakkavad olemast jäätmed, kui neid on uuesti töödeldud, ning millal võib ühe toote tootmisel tekkinud kõrvalsaaduse lugeda eraldi asjaks (tooteks), mitte aga jäätmeteks.

Kaks olulist seadusetäiendust — millal jäätmed lakkavad olemast jäätmed, kui neid on uuesti töödeldud, ning millal võib ühe toote tootmisel tekkinud kõrvalsaadust lugeda eraldi tooteks, mitte aga jäätmeteks.

Seadust soovitakse seega täiendada järgmise täpsustusega: jäätmed lakkavad olemast jäätmed, kui nad läbivad taaskasutustoimingu ja selle tulemusena saadud asi vastab järgmistele kriteeriumitele:

- asja kasutatakse tavapäraselt kindlal otstarbel;
- asjale on olemas kindel turg või selle järele on nõudmine;
- vastab otstarbeks ettenähtud tehnilistele nõuetele, õigusnormidele ja tootestandarditele;

- kasutamine ei avalda lõppkokkuvõttes negatiivset mõju keskkonnale ega inimese tervisele.

Iseenesest võib toodud põhimõtete ja reguleerimise eesmärgiga küll nõustuda, kuid esialgse hinnangu kohaselt vajaks sõnastus siiski suurema õiguskindluse huvides täpsustamist. Tuleb arvestada, et tegemist on siiski oluliste kriteeriumitega, mis võivad kaasa tuua mitmesuguseid kohustusi asja valdajale ning peab olema seega üheselt selge, millal tuleb see lugeda jäätmeks ja millal enam mitte.

Teine olulisem täiendus seaduses oleks seotud kõrvalsaaduse määratlemisega — millal tootmise kõrvalprodukt lugeda jäätmeks ja millal kõrvalsaaduseks? Eelnõu sõnastab selle nii: Asja, mis on saadud sellise tootmisprotsessi tulemusena, mille esmane eesmärk ei olnud selle asja tootmine, võib tunnistada kõrvalsaaduseks, mitte aga jäätmeteks, juhul kui on täidetud järgmised tingimused:

- asja edasine kasutamine on kindel;
- asja saab kasutada vahetult täiendava töötlemiseta, välja arvatud selline töötlemine, mis on asjaomasele tööstusele üldiselt omane;

- asi on tekkinud tootmisprotsessi lahutamatu osana;
- asi vastab selle konkreetse kasutamisel toote-, keskkonna- ja tervisekaitse nõuetele ning asja kasutamine ei avalda lõppkokkuvõttes negatiivset mõju keskkonnale ega inimese tervisele.

Kes on jäätmete edasimüüja ning kes vahendada ja millised kohustused neil on?

Kui seni võis tekkida küsimusi, kellele millised kohustused on ja kuidas neid isikuid määratleda, kes jäätmete otsusteks tekitajateks ega käitlejateks ei ole, kui tegelevad näiteks jäätmete edasimüügiga, siis muudatuste kohaselt peaks see mõnevõrra selgemaks saama. Edasimüüjaks on eelnõu kohaselt ettevõtja, kes tegutseb oma nimel jäätmeid ostes ja müües, kaasa arvatud edasimüüja, kes jäätmeid faktiliselt ei valda. Vahendajaks loetakse ettevõtjat, kes korraldab teiste nimel jäätmete taaskasutamist või kõrvaldamist, kaasa arvatud vahendaja, kes jäätmeid faktiliselt ei valda. Mõlema tegevust loetakse eelnõu järgi ka jäätmekäitluseks. Edasimüüjale laieneb seaduse jõustumisega aga ka registreerimiskohustus. Samas kehtestatakse andmete dubleerimise vältimiseks ka erand, mille ko-

haselt jäätmearuande esitamisest Keskkonnaametile on edasimüüja vabastatud (vastasel korral tekiks jäätmete arvestuses eelduslikult koguste dubleerimine).

Jäätmete taaskasutamise pikem perspektiiv

Tulenevalt juba mitmel korral viidatud direktiivist viiakse eelnõu kohaselt jäätmeseadusesse jäätmete taaskasutamise sihtarvud. Nii nähakse ette, et alates 2020. aasta 1. jaanuarist tuleb taaskasutada korduskasutamiseks ettevalmistatud ja ringlusse võetud kodumajapidamisest pärinevaid paberi-, metalli-, plasti- ja klaasijäätmed, muid liigiti kogutud kodumajapidamisest pärinevaid jäätmeid ning muudest allikatest pärinevad samalaadseid jäätmeid, välja arvatud tootmisjäätmed ja põlumajanduslikust tootmisest või metsandusest pärinevad jäätmed, vähemalt 50% ulatuses nende jäätmete kogumassist kalendriaastas. Samast ajast tuleb taaskasutada korduskasutamiseks ettevalmistatud, ringlusse võetud ja muul viisil taaskasutatud, sealhulgas kaeveõõnte täitmiseks muude ainete asemel kasutatud ehitus- ja lammutusjäätmeid, välja arvatud kivid ja pinnas — vähemalt 70% ulatuses nende jäätmete kogumassist kalendriaastas. Kuidas täpselt hakkab toimuma sihtarvude arvutamine on siiski hetkel veel lahtine, sest vastav meetoodika on Euroopa Komisjoni poolt kinnitamata. **T**

Muudatusi on lisaks eelkirjeldatutele eelnõus aga veel ning vähemal või rohkemal määral puudutavad ka ettevõtjaid. Just seetõttu on soovitatav kõigil, kes teema vastu rohkem huvi tunnevad kindlasti ka eelnõu ja sellele lisatud seletuskirjaga tutvuda ning meilegi oma tähelepanekutest teada anda. Eelnõu leiab tavapärastel Kaubanduskoja veebilehelt www.koda.ee.

Mart Kägu
Politiikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

Juba detsembris avaldatud käibemaksu rohelise raamatu eesmärk on algatada avalik arutelu ELi käibemaksusüsteemi tuleviku üle. Lõpptulemusena soovitakse viia käibemaksusüsteem rohkem kooskõlla ühtse turuga, suurendada maksutulusi ning samas vähendada nõuete täitmisega ja maksu kogumisega seotud kulusid. Kas kõik need eesmärgid ka täidetavad on, peaks selguma arutelude käigus, kuid teemad on üleväl.

Kõnealusel dokumendis mõeldakse muuhulgas, et kehtivate käibemaksueeskirjade keerukus

Millises suunas võiks areneda käibemaksuregulatsioon Euroopa Liidus?

põhjustab ettevõtjatele liiga suurt halduskoormust. Lisaks mainitakse probleeme tekitavate valdkonnadadena veel ka piiriüleste tehingute maksustamist ja erinevaid maksumäärasid. Samuti on raamatus tõstatatud paljude teiste küsimuste kõrval küsimus sellest, millised ELi käibemaksualased sätted, kui üldse, tuleks sätestada direktiivi asemel nõukogu määruses (st kõigile liikmesriikidele ühtemoodi kohalduvatena).

Euroopa Komisjon kutsub kõiki huvitatud osapooli andma oma panus ja saatma vastused rohelises raamatus esitatud küsimustele.

Et ettevõtjate seisukohta paremini kaitsta, ootame ka oma liikmeid rohelise raamatuga tutvuma ning seisukohti meile saatma.

Arutelu tulemuste alusel esitab komisjon 2011. aasta lõpus teatise, milles määratakse prioriteetsed valdkonnad, kus tuleb võtta täiendavaid meetmeid ELi tasandil. **T**

EL käibemaksusüsteemi roheline raamat koos selles sisalduvate küsimustega on leitav aadressilt: www.koda.ee. Arvamusi ootame e-postiaadressil mart@koda.ee.

Kaubanduskoda koostöös Raadio Kukuga
kutsub kuulama saadet

MAJANDUSRUUM

kolmapäeviti kell 11.00–12.00,
kordusena kolmapäeva õhtul
kell 20.00–21.00

Raadio Kuku ja Kaubanduskoja koostöös valmiv saade „Majandusruum“ toob kuulajani majanduse aktuaalsed teemad ning kõike huvitavat, mis Eesti majanduses toimub. Saatejuht on Vallo Toomet.

Koidu Mölderson
Poliitikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

Isikuandmete kaitse töösuhetes

Andmekaitse Inspeksioon koostas juhendi isikuandmete kaitse, töötlemise ja avaldamise kohta, millega soovitakse selgitada töötajate õigusi isikuandmete kaitsele ning tööandjate kohustust kaitsta töötajate isikuandmeid.

Samas tuleb kindlasti rõhutada asjaolu, et tegemist on siiski vaid juhendiga ning nagu on ka Andmekaitse Inspeksioon öelnud: „Lõpliku sõna õigusnormi tõlgendamisel ütleb kohus.“ Seega tuleks töö suuresi lähtuda konkreetsest situatsioonist ja hea usu põhimõttest ning kasutada loogilist mõtlemist.

Juba töövestluste ajal tuleb jälgida, mis andmeid tohib töökohale kandideerivalt isikult küsida, mil viisil andmeid koguda ning säilitada. Teemad, mis on leidnud selgitamist juhendis: andmete töötlemine enne töösuhete algust; andmete töötlemine töösuhete ajal; andmete säilitamine ja avaldamine. Andmekaitse Inspeksiooni (edaspidi AKI) juhendis on öeldud: „Üldiseks aluseks andmete töötlemiseks on kandidaadi nõusolek.“ Samuti on rõhutatud tööandja õigustatud huvi konkreetse informatsiooni vastu, st igasuguse teabe küsimine ei pruugi olla vajalik antud töökohale kandideerimiseks (nt eraelu kohta, mis ei ole seotud sobivusega sellele töökohale). Samuti info kandidaadi tervisliku olukorra, muuhulgas alkoholi- või narkosõltuvuse kohta. Teatud töökohtadel (õpetajad, tervishoiutöötajad, toitu käitlevad töötajad) on tervisetõendi küsimine seadusega

reguleeritud ja sellega õigustatud, samas sõltuvuse kohta tõendi küsimist tuleks hinnata kriitiliselt ning sõltuvalt töö iseloomust, kus joobeseisund võib kaasa tuua ohtliku olukorra.

Avalikest allikatest (meedia, internet) kandidaadi kohta info kogumine on AKI seisukohalt lubatud, kui teabe kogumisest on teavitatud kandidaati, antud talle võimalus kogutud andmetega tutvuda, vajadusel leitud infot selgitada, täiendada ning nõuda andmete kogumise lõpetamist. Samuti on AKI kahtluse alla seadnud testide kasutamise värbamisprotsessis – mitmete erinevate testide (isiksuseomaduste, IQ-testide) kasutamine on töölevõtmisel laialt levinud praktika ning peetakse üldiselt kõige erapooletumaks viiks kandidaadi hindamisel. AKI arvates on taoliste testide kasutamisel aga oht saada teavet kandidaadi delikaatsete isikuandmete (nt usuliste, poliitiliste veendumuste) kohta. Testide asemel mõnda muud moodust ei ole aga AKI välja pakkunud ning on soovitanud lihtsalt lähtuda konkreetsest ametikohast ja analüüsida, kas taoline test on parim võimalus teabe saamiseks.

Töösuhete ajal on töötajatelt andmete küsimine sageli õigustatud –

näiteks andmed laste kohta lastega seotud puhkuste andmiseks, arvel-dusarve numbrit, kuhu kanda töötasu – või siis tööandjad tunnevad, et on õigustatud – nt juhul, töötaja küsib töölt vaba aega arstil, notaris, matusel käimiseks vms põhjusel ning tööandja on kohustatud mõistlikul hulgal seda vaba aega andma. AKI seisukoht taolise isiklikul põhjusel võetava vaba aja võtmisel on, et töötajalt ei ole õigustatud arsti-tõendi vms küsimine, võib aga küsida üldisemalt, et mis põhjusel ära on vaja käia, ilma täpsustuseta, millisel arstil või kelle matusel.

Täpsema info küsimine töötajatelt on tinginud muuhulgas asjaolu, et praktikas on kerkinud probleemiks olukorrad, kus isik kasutab haiguslehte näiteks selleks, et saada puhkust/käia puhkusreisil ajal, mida tööandja talle ei võimaldanud. Kui tööandjal on kahtlus, et töötaja kasutab haiguslehte mittesihipäraselt, võib ta pöörduda haigekassasse asjaolude kontrollimiseks ning AKI on seisukohal, et kontrolli läbiviimise tulemuste kohta on tööandjal õigus teada saada, kas töövõimetuslehe väljaandmine oli põhjendatud või mitte või kas tuvastati hüvitise maksimisest keeldumise alus. Eesti Haigekassa võib väljastada tööandjale konkreetse töötaja töövõimetus-

lehega seotud andmeid, sest tööandja töötleb töövõimetuslehega seonduvaid isikuandmeid seadusega ettenähtud ülesande täitmiseks.

Tööandja õigust kontrollida töötaja tööd tööajal piirab muuhulgas kohustus austada töötaja privaatsust

Tööandja õigust kontrollida töötaja tööd tööajal piirab kohustus austada töötaja põhiõigusi – õigus sõnumisaladusele, õigus eraelu puutumatusse, õigus vabale eneseteostusele ja õigus väljendusvabadusele. Näiteks töötaja e-kirjade lugemine võib riivata õigust eraelu puutumatusse ja sõnumisaladusele.

ja viia läbi kontrolli viisil, mis ei riku töötaja põhiõigusi – õigus sõnumisaladusele, õigus eraelu puutumatusse, õigus vabale eneseteostusele ja õigus väljendusvabadusele. Näiteks töötaja e-kirjade lugemine võib riivata õigust eraelu puutumatusse ja sõnumisaladusele. Eestis

on aga tavapärane praktika, et oma töö e-posti (nt eesnimi.perenimi@firmanimi.ee) kasutatakse ka era-vestlusteks, riigi ja kohalike omavalitsuste ametkondadega suhtlemiseks. Ehkki töötajal ei ole mingit üldist õigust töö e-posti isiklikul eesmärgil kasutada, on eeldatav õiguspärane ootus privaatsusele, seda aga seni, kuni ei ole kehtestatud vastupidiseid reegleid, nt arvuti kasutamise eeskirjadega või sisekorraeeskirjadega keelata e-posti kasutamine isiklikeks kirjavahetusteks, täpsustustega, kes ja millistel tingimustel võib töötaja äraolekul e-posti avada ja vajalikku kirja otsida. Ehkki AKI on seisukohal, et kuna töötaja e-postist vajaliku kirja otsimisel on suur oht sattuda infole, mis võib olla eraelu puudutatav, siis tuleb reeglite koostamisel selgelt määratleda andmete töötlemise eesmärgid, kontrollida vallitud meetme proportsionaalsust ja lähtuda minimaalsuse ning läbipaistvuse nõudest. Konkurentsikeelu või konfidentsiaalsuskohustuse rikkumise tuvastamiseks e-kirjade saatmise/saamise kohta ja nende sisu tohib vaadata AKI sõnul vaid siis, kui selline töötlemine tuleneb lepingust või kui töötaja annab selleks eraldi nõusoleku. Kuidas aga saada nõusolek e-kirjade lugemiseks töötajalt, kes on konfidentsiaalset infot edastanud, seda juhendis ei täpsustata.

Nii nagu e-kirjade lugemine tööandja poolt peab olema sisemiste reeglitega täpselt paika pandud, peab olema reguleeritud ka valvekaamerate kasutamine töökohtadel – olulisemaks peab AKI seal juures töötajate teavitamist valvekaamera kasutamise eesmärgist, kas ja millistel töökohtustuste rikkumiste menetlemiseks jälgimiseadmete salvestisi võidakse kasutada, jälgitav aeg, ala, kogutud andmete töötaja. Jälgida ei tohi ruume, mis ei ole mõeldud tööülesannete täitmiseks – puhkeruumid, riietus-, duširuumid, tualett.

Igasuguste andmete kogumisel on oluline teada ka kaua neid säilitama peaks, tohib ning kellele näidata. Mõningal juhul tuleb andmete säilitamise tähtaeg seadustest – raamatupidamise dokumentide säilitamine 7 aastat, töölepingu säilitamine 10 aastat peale töösuhete lõppu, tööõnnetuse ja kutsehaiguse uurimise andmete säilitamine 55 aastat. Nende andmete kohta aga, kus seaduses konkreetselt ei ole öeldud säilitamise tähtaega, ütleb AKI, et andmed tuleb hävitada koheselt, kui need enam eesmärkide saavutamiseks vajalikud ei ole. Samas, kui ka andmete kogumise eesmärk on saavutatud, siis teatud juhtudel tuleb andmeid hoida vaidluste lahendamise tarbeks ehk kuni nõude aegumiseni.

Andmete kogumisel tuleb jälgida, et need ei satuks kõrvaliste isikute kätte, ei ole õigustatud ettevõtte töötajate ligipääs teiste töötajate andmetele või nt raamatupidajal ei ole vaja ligipääsu kõigile personaliandmetele. Andmeid avaldada (st teha kättesaadavaks ettevõttevälistele isikutele) võib aga töötaja nõusolekul või seadusest sätestatud alustel või edastamine volitatud töötajale (nt raamatupidamiseks, töötervishoiuks vms) ning töötajal on õigus teada, kellele tema isikuandmed on edastatud.

Kahtlemata on AKI teinud juhendi koostamisel ära suure töö, kaardistades teemat, mille kohta praktiliselt puudub kohtupraktika ning seetõttu ka selgus, kuidas seadusi rakendada. Ehkki juhendi koostamisse oli kaasatud mitmeid eksperte ja sotsiaalpartnereid, muu hulgas ka Kaubanduskoda, on tegemist suures osas ikkagi Andmekaitse Inspektsiooni seisukohtadega seaduste tõlgendamisel. ■

Täpsemalt saab Andmekaitse Inspektsiooni juhendiga tutvuda veebilehel www.aki.ee.

Just sellisele pealkirjas toodud järeldusele jõuti Kaubanduskojas 27. jaanuaril toimunud seminaril „Mis on ärisaladus ja kuidas seda kaitsta“ peetud arutelude käigus. Antud teemal võtsid sõna nii praktiseerivad advokaadid, Konkurentsiameti esindaja kui riigiprokurör. Peamine tähelepanu oli suunatud ärisaladuse mõiste selgitamisele, ärisaladuse kaitsmise võimalustele ning ärisaladuse karistusõiguslikule kaitsele. Ettekannete käigus toodi esile nii elulisi näiteid kui ka lahendusi. Alljärgnevalt on toodud kokkuvõtte seminaril räägitud.

Seminaril esinenud advokaadid tõid esile, et kõige tüüpilisem olukord, mille käigus on tekkinud vaidlused ärisaladuse hoidmise rikkumise osas, on selline, kus ettevõtte töötaja(d) on lahkunud ettevõttest ja kaasa võtnud ettevõtte infobaasist andmeid (nt klientide kontaktandmed) ja ettevõtte strateegilist infot ning kasutanud seda oma ettevõtte loomisel ja juhtimisel.

Ärisaladuse kaitsmise puhul pidasid esinejad esmatähtsaks eelkõige seda, et oleks selgelt määratletud, millist teavet ärisaladusena käsitletakse. Siin on alati oht, et üks pool hindab ärisaladust n-õ üle (ehk näeb ärisaladusena ka infot, mis tegelikult seda pole) ja teine n-õ alahindab ärisaladust.

Ärisaladuse mõiste

Ärisaladusena on käsitletav niisugune teave ettevõtja äritegevuse kohta, mille avaldamine teistele isikutele võib selle ettevõtja huve kahjustada (konkurentsiseaduse § 63 lg 1). Täpsemalt mõeldi seminaril esinejate poolt sellise teabe all tehnilist-teaduslikku informatsiooni (nt toote tehniline koostis või retsept, tootmismeetodid ja protsessid, nendes kasutatavad tehni-

kad), finants- ja õigusteavet ning teavet inimressursside kohta (nt palga- ja hüvitiste plaanid), äriilist teavet (klientide andmed, müügistrateegiad ja turundusplaanid). Samas võib üldisemalt öelda, et ärisaladusena on käsitletav informatsioon, mis on salajane (st pole avaldatud või ei kuulu avaldamisele, pole üldteada ning pole kergesti kättesaadav), sellel teabel on kaubanduslik väärtus ja ettevõtja ise on kasutusele võtnud meetmed, et vastav teave ei saaks avalikuks. Viimatiöeldu tuleb iseenesest ka Intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingust (TRIPS) (art 39 p 2). Samas näiteks oskusteave ja kogemused, mis töötaja on omandanud töötamise käigus, pole üldjuhul käsitletavad ärisaladusena.

Ärisaladuse hoidmise rikkumise tõendamine

Oluline on mainida seda, et kui tekib vaidlus ärisaladuse hoidmise kohustuse rikkumise osas, siis peab see isik, kes väidab rikkumise toimumist tõendama, milline oli tema ärisaladus ja milles seisnes

Vaidluse tekkimise korral peab isik, kes väidab rikkumise toimumist tõendama, milline oli tema ärisaladus ja milles seisnes selle õigustamatu avaldamine ja kasutamine.

selle õigustamatu avaldamine ja kasutamine. Seega lasub tõendamiskooormis sellel, kes leiab, et rikkumine on toimunud. Viimatiöeldu ei tähenda aga, et teine pool saab lihtsalt eitades rikkumise väite ümber lükata. See pool, kes leiab, et rikkumist pole esinenud, peab ka oma seisukohti sisuliselt põhjendama. Ärisaladuse hoidmise kohus-

Marju Naar
Teenuste osakonna
projekti juht

Mart Kägu
Poliitikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

Ärisaladuse kaitsmine algab selle määratlemisest ja lepingus fikseerimisest

tus pole ajaliselt piiritletud. Ärisaladuse hoidmise kohustus ei lõpe ka nt töölepingu või juhatuse liikmega lepingu lõpetamisel (sealjuures ei pea selle hoidmise eest mingit lisatasu maksma). Seega pole võimalik öelda, millal ajaliselt täpselt vastav kohustus lõpeb, kuid võib asuda seisukohale, et kui oluline huvi ärisaladuse kaitsmise osas kaob ära, siis langeb ka ärisaladuse kaitsmise kohustus. Samas, kui tugine takse olulise huvi äralangemisele, siis peab alati suutma seda ka tõendada.

Ärisaladuse kaitsmine

Võib öelda, et seminaril esinejad olid üheselt seisukohal, et ärisaladuse kaitse tagamiseks saab ettevõtja ettenägeliku käitumise ja tegevusega ise kõige rohkem ära teha. Oluline on just see, et ettevõtja määratleks ise võimalikult täpselt ära, missugune teave on käsitatav ärisaladusena ja teeks selle arusaadavaks ka teistele isikutele, kes saavad teadlikuks vastavast teabest. Selle tarvis võiks sõlmitavates lepingutes olla näiteks ärisaladust ja selle hoidmise kohustust reguleeriv säte. Samuti oleks mõistlik töötajatest lähtuva riski maandamiseks kehtestada näiteks vastavad sisekorra

eeskirjad ärisaladuse määratlemise ja sellega ümberkäimise kohta. Kui on võimalik, siis tuleks asi patenteerida või registreerida kasuliku mudelina või kaitsta muu sellise registreeringuga. Kindlasti on kasu sellest, kui teabele omab juurdepääsu piiratud hulk inimesi ja teavet ei avaldataks isikutele, kellel seda tegelikult praktiliselt vaja pole. Kui ilmneb või on tõenäoline, et ärisaladuse hoidmise kohustust on rikutud, siis tuleks kindlasti põhjalikult läbi mõelda edasine tegevus. Soovituslik oleks arutada olukorda juriidilise nõustajaga (õiguslik analüüs ja ettevalmistus) ja püüda koguda võimalikult palju tõendeid enne rikkujate poole pöördumist. Seminaril esinejate sõnul on praktikas kõige paremaid tulemusi andnud sellise olukorra puhul kiire ja intensiivne tegevus. Sealjuures võib meetmete hulka kuuluda ka kuriteo teate tegemine, sest ärisaladuse õigustamatu avaldamine ja kasutamine on ka kriminaalkorras karistatav (karistus-seadustik § 377).

Seega on ärisaladuse efektiivse ja tulemusliku kaitse tagamise eelduseks, et ettevõtja on astunud selle kaitsmiseks samme (ärisaladuse võimalikult täpne määratlemine lepingutes, sisekorraeeskirjad jne) juba enne ärisaladuse hoidmise ko-

hustuse rikkumise fakti toimumist. Isegi kui rikkumine ikka aset leiab, siis on märksa lihtsam nõuda sellest tekkinud kahju hüvitamist. Praktikute sõnul ongi kõige teravam probleem antud küsimuse puhul olnud selle

Oluline on, et ettevõtja määratleks võimalikult täpselt, missugune teave on käsitatav ärisaladusena ja teeks selle arusaadavaks ka teistele isikutele, kes teabest teadlikuks saavad. Selleks võiks sõlmitavates lepingutes olla näiteks ärisaladust ja selle hoidmise kohustust reguleeriv säte.

tõendamine, et ärisaladust on rikutud, sest ärisaladust pole lihtsalt selgelt määratletud.

Eespool juhiti tähelepanu asjaolule, et ärisaladuse õigustamatule avaldamisele ja kasutamisele võib järgneda ka kriminaalkaristus. Siiski, on karistusõiguslik sekkumine antud ärisaladuse kaitse osas sekundaarne, st üldjuhul lahendatakse vaid-

lused tsiviilkohtumenetluses. See tuleneb põhimõttest, et riik sekkub ettevõtlusse erandkorras ja võimalikult vähesel määral.

Kokkuvõttes tuleb öelda, et ärisaladuse kaitsmisel ei saa ettevõtja lootma jääda üksnes seadusesätetele, vaja on ka ise astuda samme selle nimel – määratleda võimalikult täpselt ettevõtte ärisaladus, sätestada reeglid ärisaladusega ümberkäimiseks, piirata juurdepääsu ärisaladusele.

Seminaril osales 42 ettevõtjat, kellest ligi pooled olid ettevõtetes tegelevad tegevjuhid ning teine pool jagunes juristide-advokaatide ja personalijuhtide vahel. Mõeldes seminariteemale, ei olnud auditooriumi koosseis üllatav – puutuvad just nemad ärisaladusest tulenevate küsimustega kõige rohkem kokku. Tagasisidet hinnates jäid osalenud ettevõtjad seminariga rahule – hinnati praktiliste näidete toomist ja viiteid kohtupraktikale. Osalejatele meeldis publiku ja esinejate vahel tekkinud diskussioon. Kõik esinenud lektorid olid oma ala praktikud ja said kuulajatelt kõrgeid punkte. Eraldi tõsteti esile riigiprokurör Lavly Lepa esinemist, kes andis põhjaliku ülevaate ärisaladuste teemal prokuratuuri seisukohast. ■

Reet Teder
Kaubanduskoja esindaja
EMSKs

Leevendus kriisidele?

Euroopa hingab kergendatult. Seekordne majanduskriis näib vähemalt osades riikides läbi olevat ja teistes riikides leevendumas. Ühes ollakse aga üpris kindlad. See kriis ei jää viimaseks. Ja arvestades saadud õppetunde, otsitakse rohtu analoogiliste hädade vältimiseks tulevikus. Eelkõige tahetakse vältida maksumaksja raha kasutamist pankade kahjumite korvamiseks.

Sellel eesmärgil teeb Euroopa Komisjon tööd vähemalt kahel viisil:

- vähendades pankade pankrotide tõenäosust tugevama makro- ja mikromajandusliku tasandi järelevalve, ettevõtete parema juhtimise ja karmimate regulatiivsete standardite kaudu;
- tagades, et kui neile meetmetele vaatamata toimub pankrotistumine, siis on kriisi nõuetekohaseks ja õigeaegseks lahendamiseks olemas asjakohased hoovad, sh piisavad rahalised vahendid.

Need piisavad rahalised vahendid tähendavad kavatsust moodustada pangakriiside lahendamise fondid. Viimase osas küsis EK arvamust ka Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteelt. Praegu ongi EMSK omi seisukohti kujundamas.

Üldiselt nõustub EMSK Euroopa Komisjoni lähenemisviisiga, mille kohaselt tehakse ettepanek luua esimese sammuna siseriiklike pangakriiside lahendamise fondide ühtlustatud võrgustik, mis on seotud koordineeritud siseriikliku kriisihjamiskorraga. Siiski soovib EMSK luua kõnealune võrgustik järk-järgult ja arvestades hoolikalt iga liikmesriigi konkreetset olukorda. Nii näiteks on

Saksamaa ja Rootsi alustanud tööd oma fondide loomisel, millesse kogutaks raha maksudest/maksetest. Praegu on neil mõlemal fondi loomiseks oma meetod ja eeskirjad ning ei saa veel öelda, millise riigi eeskirju tuleks eelistada.

EMSK peab õigemaks just järkjärgulist lähenemisviisi. Tuleb arvestada, et:

- Kriis tabas erinevaid liikmesriike erineval ajahetkel ning mõjutas neid erineval viisil ja erinevas ulatuses. Riigid jõuavad kriisi ja väljuvad kriisist erineval ajal ning samuti on erinev aeg, mil nad on võimelised looma oma pangakriiside lahendamise fondid.
- Mõnede liikmesriikide finantssektorit ei mõjutanud finantskriis tõsiselt ja nad ei ole palunud abi. Seevastu on kriis mõjutanud nende reaalmajandust teatud viivitusega. Nende riikide pangandussektorid on küll terved, kuid näevad vaeva kriisilaadsete sündmuste ärahoidmiseks, samal ajal oodatakse neilt majanduse taastamise toetamist. Need riigid võibolla ei soovi luua pangakriiside lahendamise riiklike fondid ajal, kui enamik liikmesriike oleks valmis seda tegema. Pangakriiside lahendamise fondid planeeritakse rahastada uue maksu kaudu.

Mida täpselt, kuidas ja millal maksustada?

Euroopa Komisjon on seisukohal, et pangakriiside lahendamise fondidele rahastada pankade maksetest või maksudest. Need maksed/maksud võiksid põhineda kolmel asjal: pankade varad, pankade kohustused ning pankade kasum ja preemiad. Kaaludes, mida maksustada, on EMSK seisukohal, et pankade kohustused (v.a tagatud hoiused ja pankade kapital, näiteks pankade puhul esimese taseme kapital) ja mõned bilansivälised kohustused, on tõenäoliselt kõige parem alus pankade maksete/maksud sissemõistamiseks. Need kajastavad hästi kulusid, mis tõenäoliselt tuleb katta, kui tekib vajadus panga kriis lahendada, need on lihtsad ja ehkki teatud kattumist ei saa välistada, ei oleks nende puhul kattumine nii suur kui varadel põhineva maksu kehtestamisel.

Analüüsides seda, kuidas maksustamine peaks toimuma, kaldub EMSK toetama Euroopa Komisjoni seisukohta, et igasse pangakriiside lahendamise fondi peaksid laekuma maksed samas liikmesriigis tegevusluba omavatel finantseerimis- asutustelt ja need maksed peaksid katma ka nende asutuste muudes

liikmesriikides asuvaid filiaale. See- ga oleksid tütarettevõtted maksukohuslased asukohariigis ja filiaalid koduriigis. Kui kõik liikmesriigid koguvad finantseerimisasutustelt makse vastavalt neile põhimõtetele, siis on võimalik kahekordse maksustamise ja konkurentsimoontuste ohtu vältida.

Mida siis kõigepealt teha?

Arvestades, et mõned riigid juba tegelevad riigipõhiste pangamaksude, maksude ja süsteemide kasutuselevõetuga, on EMSK veendunud, et kõige esimese sammuna tuleks arutada maksude mõningaid ühiseid aluspõhimõtteid ja näitajaid ning neis kokku leppida, et vältida konkurentsimoontusi ELi finantssektoris. Lühiajalises perspektiivis võiks loota, et liikmesriigid saavutavad teatud kokkuleppe maksu- baasi, maksumäära ja kohaldamisala suhtes. Pärast seda võiks kaaluda järkjärgulist lähenemisviisi lihtsa ja suhteliselt madala maksu kasutuselevõetuks, millele järgneks rohkem ühtlustatud pangamaksude süsteem ja pangakriiside lahendamise fondide kasutuselevõtt.

Kas see kõik aga võimalikke tulevase kriise aitab ära hoida või lahendada, näib olevat suuresti usu küsimus. ■

Hommikukohv
suursaadikuga:
Eesti suursaadik
Hollandis –

Gita Kalmet

10. veebruaril
Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab koostöös Välisministeeriumiga neljapäeval, 10. veebruaril kell 9.00-10.30 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) järjekordse Hommikukohvi lühiseminari. Seekordsel üritusel esineb Eesti suursaadik Hollandis Gita Kalmet. Hommikukohvi seminari osalustasu on 9,59 eurot /150 krooni (lisandub käibemaks). Vajalik eelregistreerimine.

Käsitletavad teemad:

- Hollandi ja Eesti majanduskoostöö seis ja võimalused
- Hollandi majanduse väljavaated
- Saatkonna roll ja võimalused Eesti ettevõtjate abistamisel
- Hollandi kultuurilised iseärasused ja turule pürgijate takistused
- Suhtlemine Hollandi ärikultuuris ja bürokraatias

VÄLISMINISTEERIUM

Lisainfo ja registreerimine:
PRIIT RAAMAT
Tel: 604 0081
E-post: priit@koda.ee

Euroopa Liit
soovib vähendada
teadlastele ja
väikeettevõtjatele
tülikat bürokraatiat

Euroopa Komisjon kiitis sel nädalal heaks meetmed, et muuta Euroopa Liidu käimasolev teadusuuringute seitsmes raamprogramm parimate teadlaste ja uuendusmeelsete ettevõtete ning eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks atraktiivsemaks ja kergemini ligipääsetavaks. Komisjoni poolt aprillis 2010 avalikustatud lihtsus- ja rahastuskava kohaselt rakendatakse meetmed viivitamata. Komisjon kiitis heaks kolm meetet, millel on vahetu mõju ELi käimasoleva raamprogrammi uurimistoetuste haldamisele. Kõik need on lahenduseks seitsmendas raamprogrammis osalejate ja potentsiaalsete osalejate korduvalt esile toodud probleemidele:

- võimaldavad paindlikumalt arvestada personalikulusid, mistõttu ELi toetuse saanud võivad keskmiste personalikulude hüvitamise taotlemisel kasutada oma tavapäraseid kuluarvestusmeetodeid ning kaob vajadus luua paralleelseid kuluarvestussüsteeme üksnes sel eesmärgil;
- väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete omanikud, kelle palka nende raamatupidamine ametlikult ei kajasta, võivad uurimisprojektides osalemise eest saada edaspidi kindlasummalist hüvitist;
- kõigi komisjoni asjaomaste osakondade ja talituste kõrgematest ametnikest moodustatakse uus juhtrühm, et teadusuuringute rahastamise eeskirjade kohaldamine oleks järjepidev ja vastuoludeta.

Siim Kallas:
talv tuleb igal aastal
ja selleks tuleb
valmis olla

Euroopa Komisjoni asepresident Siim Kallas ütles 19. jaanuari kohtumisel Euroopa suuremate lennujaamade juhtidega, et Euroopa lennujaamades tuleb reisijate huvides kehtestada teeninduse ja selle kvaliteedi miinimumnõuded. „Vulkaanipurske tagajärjel tekkivat tuhapilve on lennundusspetsialistidel pea võimatu ette näha, kuid talv tuleb igal aastal ja meil tuleb selleks valmis olla,“ ütles Kallas. Tugev lumesadu ja halb ilm sundisid detsembris osaliselt või täielikult sulgema mitmeid lennujaamu, sh Heathrow – üks suuremaid ja olulisemaid lennuliikluse sõlmpunkte ELis. See mõjutas ka teiste lennujaamade tegevust, sest need toimivad ühtses süsteemis. Samalaadse olukorra vältimiseks edaspidi peavad lennujaamad paremini valmis olema. Tagada tuleb sõlmlennujaamade probleemideta töö ning parem koostöö lennuliikluse eest vastutajate vahel õhus ja maa peal. Lennujaamad tuleb paremini integreerida ning võimaldada neil toimida võrgustikuna. Reisijatele antav teave hilinemiste ja lennuplaani muutmise kohta peab olema kvaliteetsem ja õigeaegne. Esmavastutus eriolukorras valmisoleku eest lasub ennekõike lennundussektoril. Et 2011. aasta jõulud mööduksid tõrgeteta, on asepresident Kallas palunud Euroopa lennujaamadel esitada aruanded järgmise talve võimalikuks eriolukorras valmistumise kohta nii kiiresti kui võimalik. Komisjon esitab konkreetseid meetmeid esimese poolaasta lõpupoole avaldatava nn lennujaamapaketi raames.

Euroopa Komisjon
soovib muuta
ostude tegemise
ühisturul hõlpsamaks

Komisjon algatas 18. jaanuaril avaliku arutelu tarbijavaidluste alternatiivse lahendamise korra üle. Eesmärgiks on muuta ostude tegemine ühisturul tarbijate jaoks turvalisemaks ning pakkuda paremaid, kiiremaid ja odavamaid võimalusi ostja ja müüja vaheliste lahkkelide kohtuväliseks lahendamiseks. Arutelu puudutab näiteks olukordi, kus tarbija krediitkaardilt võetakse välismaal tehtud ostu eest raha kaks korda või nõutakse trahvisummat juhul, kui ta soovib ostutehingust loobuda. Praegu on ELis kasutusel vähemalt 750 erinevat alternatiivset vaidluste lahendamise korda, kuid siiski jäävad tarbijad tihti abita. Alternatiivse vaidluste lahendamise menetlus on kohtuväliline. Kaasatud on erapooletu kolmas osapool, näiteks vahekohtunik, kes oskab soovitada, millist lahendust kasutada või suudab pooled lahenduse leidmiseks kokku tuua. Alternatiivses korras lahendatakse eelkõige individuaalseid juhtumeid, kuid ühe menetluse raames võib käsitleda ka mitut sarnast vaidlust. Vajadus sellise korra järele kasvab, kuna internetiosutuse osatähtsus on pidevalt tõusuteel: 2004. aasta 22%-lt on see nüüdseks jõudnud 37%-ni. Piiriüleste internetiosutuse osatähtsus püsib aga madalal (8%) ning selle üheks põhjuseks on tarbijate usalduse puudumine. 71% neist leiab, et piiriüleste ostude puhul on võimalikke probleeme raskem lahendada. Arutelu on avatud kuni 15. märtsini ning selle tulemusi kasutatakse vastavasisulise õigusaktiivse koostamiseks. Vastuvõtmine on ette nähtud novembriks 2011.

Kalle Karroni teksti refereeris
Tiia Randma
Haridusnõunik

Ülikoolide regionaalsed kolledžid ettevõtluse mootorina

18. jaanuaril 2011 toimus Tallinnas ülikoolide regionaalsete kolledžite arenguseminar, kus muuhulgas räägiti sellest, mida koolid teevad ettevõtluse toetamiseks ja ettevõtliku vaimu ärgitamiseks oma regioonis. Alljärgnev on lühikokkuvõte Tallinna Ülikooli Rakvere Kolledži direktori Kalle Karroni koostatud ettekandest.

Kõik regionaalsed kolledžid panustavad paikkondliku ettevõtluskeskkonna arendamisse, seda eeskätt läbi otsese erialaõppe, kuid samas ka läbi õpetegevuse ettevõtlikkust arendades ning ettevõtlusõpet pakkudes. Seotus ettevõtlusega oleneb kolledži erialade spetsiifikast. Nii on tehnoloogiaalast kompetentsi omavate ning tehnilisi erialasid pakkuvate TTÜ Virumaa ja Kuressaare kolledžite seotus ettevõtetega ulatuslikum, samuti on Pärnu kolledžil, kus on ettevõtlusalased õppekavad, õpetajakoolitusele keskendunud Narva ja Rakvere kolledžites näiteks väiksem. Samas annavad viimati nimetatud kolledžid eestvedajatena, lisaks ka Haapsalu, oma panuse ettevõtlikkusõppe edendamisse – kujundades inimestes ettevõtlikkust kui hoiakut, mida iseloomustab loov ja uuenduslik mõtlemine (Ettevõtlusõppe edendamise kava, 2010).

Ettevõtlikkusõppega alustatakse juba koolieelsetes asutustes ning esimeses ja teises kooliastmes. TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia on ettevõtlusalases tegevuses keskendunud valdavalt loomemajandusele. Koolitatakse nii kultuurikorraldajaid kui ka vastupidi – kunstiloomeri alade tudengid saavad soovi korral läbida ettevõtluse baaskursuse moo-

duli, mille tulemusel on tõusnud ettevõtlus rahvusliku käsitöö vallas, aga ka kultuurisündmuste korraldamises. TÜ Pärnu Kolledž osaleb aktiivselt linna ja maakonna ettevõtlusprojektides, edukalt töötab huviharidusena pakutav Ettevõtluskool.

Kolledžite tasemeõppekavades on ettevõtlusõpet arvestataval määral, täienduskoolituse pakkumisel ja õppekavade arendamisel arvestatakse ettevõtete vajadusi. Parimaks

Parimaks näiteks ettevõtlusõppe raken-damisel TTÜ Virumaa Kolledž, kus õppekavade-ga on haaratud kõik peamised regiooni ettevõtlusvaldkonnad.

näiteks saab tuua TTÜ Virumaa Kolledži, kus kolledži õppekavade-ga on haaratud kõik peamised regiooni ettevõtlusvaldkonnad (automaatika, mehaanika, energeetika, kütuste keemia, ehitus, infotehnoloogia). Õppekavade loomisel on arvestatud ettevõtete vajadustega. TTÜ Kuressaare Kolledžis on käigus elektroonsete süsteemide ja väikelaevahituse õppekava, kohalikud ettevõtjad peavad tootmistehnolo-

giatega seonduvate erialade piirkonnas pakkumist väga oluliseks. Avatud õppe kaudu pakutakse üksikuid erialaseid aineid elektroonika- ja väikelaevahituse ettevõtete töötajatele täienduskoolitusena. Haapsalu Kolledžis on ettevõtlusalaste teadmiste ja oskuste arendamiseks väljatöötatud ainekursus „Ettevõtluse alused”. Kursus loob võimalused ettevõtlusalaste teadmiste, äriplaani koostamise ja kaitsmise oskuste kujunemiseks, seda pakutakse kõigile tudengitele. Samuti on Narva Kolledž arendamas ettevõtlusõpet mittemajanduserialadele, piirkondliku vajaduse tõttu realiseeritakse Pärnu Kolledži ettevõtluse ja projektijuhtimise õppekava. Lisaks akadeemilisele õppetööle viivad kolledžid arvestataval määral läbi ka täienduskoolitust regiooni asutuste ja ettevõtete töötajatele. Lisaks erialase täiendamise võimalustele pakutakse ettevõtetele personaliarenduse koolitusi, juhtimis- ja turunduskursuseid aga ka loovuskoolitusi. Suurenenud on sisekoolituste pakkumine. Narva Kolledži jaoks on oluliseks väljakutseks venekeelne koolitus Eesti venekeelsetele ettevõtjatele.

Kolledžite praktikasüsteem arenevad asutuste ja ettevõtete-ga koostöös, üha enam leitakse võimalusi üliõpi-

laste praktika- ja lõputööde teostamiseks ettevõtete vajadustest lähtuvalt. Nii osalevad ettevõtete spetsialistid praktika- ja lõputööde juhendajatena, samuti õppekavade nõukogude ja lõputööde komisjonide töös. Tudengite puhul on eelistatud praktika läbiviimine kolledži tegutsemispiirkonnas. Palju leidub näiteid, kus lõpetaja asub tööle ettevõttesse, mis oli ta praktikakohaks. TÜ Pärnu Kolledžis on välja kujundatud ulatuslik parktikabaaside võrgustik, turismiosakonna üliõpilased osalevad Erasmuse toel aktiivselt praktikatel välismaa ettevõtetes – ca 40 inimest õppeaasta jooksul.

Kolledžid teostavad ettevõtluskeskkonda käsitlevad, samuti ettevõtete probleemikat analüüsivaid uurimusi ning viivad läbi piirkonna ettevõtluse arengu seisukohalt olulisi arendusprojekte. Lõputööde teemade valikul püütakse arvestada piirkonna asutuste ning ettevõtete soovidega. Nii on näiteks TTÜ Virumaa Kolledžis valminud lõputööd selliste Ida-Virumaa tööstusettevõtete nagu AS Viru Keemia Grupp, AS Eesti Energia, AS Nitrofert, AS Silmet ja Kiviõli Keemiatööstuse OÜ tellimusel. Kuressaares valdavalt turismi- ja toitlustusettevõtete tellimusel, aktiivsemad nt Arensburg Boutique Hotel & Spa, mille kohta praktiliselt

igal aastal valmib lõputöö. Ka Pädaste mõis on tänuväärne praktikapartner ja lõputööde allikas.

Kolledžid sõlmivad ettevõtete vastastikku kasulikke koostöölepinguid

Enim lepinguid on sõlminud TTÜ Virumaa Kolledž, kelle jaoks on koostöö regiooni tööstusettevõtete oluline tegur õppeprotsessi kvaliteedi tõstmisel, seda nii tehnilise baasi kui ka kõrge kvalifikatsiooniga spetsialistide kaasamisega õppe- ja arendustegevusse. Kolledžil on koostöölepingud 15 kohaliku ettevõttega, näiteks Eesti Energia ASiga, VKG ASiga ja Kiviõli Keemiatööstuse OÜga.

Lepinguid ettevõtetele on ka teistel kolledžitel. Nii näiteks on Viljandi Kultuuriakadeemial koostöölepingud ettevõtetele AS Toom Tekstiil ja OÜ Sokisahtel (tehakse koostööd rahvuslikest muustritest inspireeritud disaini ja kujunduse valdas), OÜ Looomeagentuur, AS Viljandi Metall, AS Regio jne. Palju TÜ VKA rahvusliku käsitöö, etenduskunstide ja muusikaosakonna lõpetajaid hakkab ise väikeettevõtjateks. Ettevõtluse alustamise hõlbustamiseks on koostöös Viljandi linna ja AS Viljandi Metalliga asutatud SA Viljandimaa loomeinkubaatorid.

Haapsalu Kolledž sõlmis 2009. aastal koostöölepingu Haapsalu Kutsehariduskeskuse ning Läänemaa puidutööstuse ettevõtjatega (Haapsalu Uksetehase AS, Hapval AS, Parila Klaas OÜ, Nedholm Design OÜ, MTÜ Puulaeva Selts Vikan) käsitöötehnoloogiate ja disaini eriala õppekava väljaarendamiseks. Samal aastal sõlmisid Haapsalu Kolledž ja Haapsalu Neuroloogiline Rehabilitatsioonikeskus koostöölepingu rehabilitatsioonilise lisamooduli väljaarendamiseks tervisejuhtimise õppekava

juurde, mis on samuti oluline samm laiapõhjalise, kvaliteetse tasemeõppe tagamiseks regioonis. Tihedad koostööd teeb Haapsalu Kolledž Terviseturismi klasteri ettevõtjatega (Eesti Spa Liit).

Kuressaare Kolledž on olnud eestvedaja väikelaevaehituse klasteri arenduse programmis: 2008. aastal sõlmisid TTÜ Kuressaare Kolledž, Kuressaare Ametikool, maakonna 4 omavalitsust ja 11 ettevõtet konsortiumilepingu väikelaevaehituse klasteri arendamiseks, kolledž juhtis järgneva aasta jooksul klasteri arenduse programmis väikelaevaehituse strateegia väljatöötamise projekti. Pärnu Kolledžil on tihe koostöö eelkõige regiooni ja Eesti turismiettevõtjatega, sh spaahotellidega, eriti hea on koostöö ASiga Tervis.

Kolledžid viivad läbi ettevõtlikkuse arendamist toetavad projekte ja on ettevõtlikkuse kui hoiaku propageerijad piirkonnas. Läbi õpetajakoolituse toetatakse ettevõtlikkusõppe edendamist ja loovuse arendamist lasteaias ja varasemas kooliastmes. Nii on TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia, Pärnu Kolledž ja Narva Kolledž koostöös arendamas ettevõtlusõppe kava õpilaste ettevõtlikkuse kujundamiseks. Kava sisaldab ettevõtlikkusõppe edendamist koolieelsetes asutustes ja kooli I ja II astmes, täienduskoolitusmoodulit „Ettevõtlus ja projektitöö aineõpetuse toetajana“ III ja IV astmes ning täienduskoolitust põhikooliõpetajatele „Hariduslike mudelmängude rakendamine õppetöös“.

Samuti on heaks näiteks Haapsalu Kolledži klassiõpetaja eriala tudengite osalemine ettevõtluskonkursil Ajujaht 2010 projektiga „Õpime mängides“ ning algatatud projekt „Ettevõtlikkuse arendamine loodusainete valdkonnas“. Lähtutakse ettevõtluse edendamise kavast 2010. ■

Tagasivaade Kaubanduskoja haridustemaatilistele tegemistele jaanuaris 2011

Tiia Randma
Haridusnõunik

11. jaanuaril toimus ettevõtlusõppe veebikeskkonna lähteülesande raames arutelu veebikeskkonna võimaliku paiknemise teemadel. Osalesid eksperdid majandus- ja kommunikatsiooniministeriumist, Riigi Infosüsteemide Arenduskeskusest, Tiigrihüppe Sihtasutusest, Eesti Infotehnoloogia Sihtasutusest, EASist ja Kojast.

12.-13. jaanuaril osalesin Euroopa Sotsiaalfondi projektide taotlusvooru „Õppijakeskse ja uuendusmeelse kutsehariduse arendamine ning elukestva õppe võimaluste laiendamine“ projektide hindamiskogus. Kokku laekus Innovesse 140 projektitaotlust, milles sooviti toetust üle 13 miljoni euro. Positiivse rahastamisostuse said 45 projektitaotlust, kogusummas 4 042 124 eurot.

18. jaanuaril oldi Kaubanduskojas külas Haapsalu Kutsehariduskeskuse IT-süsteemide III kursuse õpilased. Tutvustasin neile Eesti ettevõtlust ja ettevõtlusorganisatsioonide rolli Eesti majanduses ja rääkis sellest, millise ettevalmistusega inimesi tööturg vajab.

19. jaanuaril toimus Tallinnas Swiss-hotellis avalik-õiguslike ülikoolide regionaalsete kolledžite arenguseminar, kus muuhulgas arutelti regionaalsete kolledžite rolli üle kohaliku ettevõtluse arengumootorina.

20. jaanuaril osalesin Tallinna Tehnikaülikooli (TTÜ) juurde moodustatud tehnikaõpetaja koolituse nõukoja koosolekul. TTÜs valmistatakse

ette lõviosa tehnikaharidusega spetsialistidest. Tehnikaõpetajaid koolitab TTÜs Inseneripedagogika keskus, pakkudes magistriharidusega tehnikaspetsialistidele võimaluse omandada kaugõppe vormis 1 õppeaasta jooksul pedagoogika- ja erialadidaktika-alaseid kompetentse. Nõukoja roll on vahendada teavet õpetajakoolituse arengust, teha vahetult tegevusi püstitatud eesmärkide saavutamiseks ja teha ettepanekuid ülikooli juhtkonnale uute õpetajakoolitust arendavate meetmete rakendamiseks.

25.-26. jaanuaril osalesin Archimede Sihtasutuse haridusteaduse ja õpetajakoolituse edendamise programmi EDUKO projektide taotlusvooru „Innovatiivsed ideed õpetajakoolituse esmaõppe arendamiseks“ projektide hindamisel. Taotlusvooru fond on 44 800 eurot (700 000 krooni).

31. jaanuaril toimus Euroopa Sotsiaalfondist rahastatava programmi „Kutsehariduse sisuline arendamine 2008–2013“ nõukoja koosolek. Mahukat, õppekava ja õpetajakoolituse erinevaid laiaulatuslikke arendustegevusi sisaldavat programmi viib ellu Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus. Koosolekul tõdeti, et mitmed tegevused ei ole käivitunud piisavas mahus või piisavalt kiiresti. Olukorda analüüsid tehti programmi elluvijatele mitmeid ettepanekuid programmi juhtimisstruktuuri muutmiseks ja meeskonna täiendamiseks. ■

Leev Kuum
Eesti Konjunkturiinstituudi
juhtivateadur

Ilmus konkurentsivõime aastaraamat 2010

Värskest trükist ilmunud aastaraamat, järjekorras kümnes, iseloomustab Eesti majanduse rahvusvahelist konkurentsivõimet 2009. aasta statistiliste andmete ja 2010. aasta ettevõtete juhtide küsitlustulemuste alusel. Raamatu koostas Eesti Konjunkturiinstituut ja see tugineb Lausanne'i Juhtimise Arendamise Instituudi (Institute for Management Development, IMD) väljaandele "World Competitiveness Yearbook 2010".

Aastaraamat annab Eesti lu-
gejatele ülevaate IMD pro-
jektis osalevate riikide (58 riiki)
konkurentsivõimest, tuues ära kõigi
riikide kohad edetabelis ja konku-
rentsivõime indeksi esikohal oleva

Analüütikutele peaks
erilist huvi pakkuma EL
liikmesriikide ettevõtte-
juhtide hinnangud oma
riigi ettevõtluskeskkonna
kohta. Vaatluse alla on
võetud ettevõtete
kohanemisvõime
muutuvate oludega,
töösuhete produktiivsus,
töötajate motiveeritus,
töölased regulat-
sioonid, äritegemise
kergus, altkäemaksud
ja korruptsioon jne.

riigi suhtes (II peatükk). Üksikasja-
likult iseloomustatakse Eesti ette-
võtluskeskkonda Euroopa Liidu
liikmesriikide võrdluses (III peatükk).
Aastaraamatu I peatükk tutvustab
majanduse arengut maailmas ja
Eestis 2009. aastal, mis oli aluseks
riikide edetabeli koostamisel. Vii-
mane, neljas peatükk, annab üle-

vaate riigipoolsest tegevusest Eesti
konkurentsivõime tõstmisel. See
peatükk on koostatud Riigikantselei,
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse
(EAS) ja KredExi poolt.

Eesti ettevõtete juhtidele ja analüü-
tikutele peaks erilist huvi pakkuma
aastaraamatu II peatükk, kus võrrel-
dakse Euroopa Liidu liikmesriikide
ettevõtete juhtide hinnanguid oma riigi
ettevõtluskeskkonna kohta. Vaatlu-
se alla on võetud ettevõtluskesk-
konna 31 erinevat aspekti, sellised
nagu ettevõtete kohanemisvõime
muutuvate oludega, töösuhete pro-
duktiivsus, töötajate motiveeritus,
töölased regulatsioonid, äritege-
mise kergus, altkäemaksud ja kor-
ruptsioon, varimajandus jne.

Eesti on IMD 2010. aasta rahvusva-
heline konkurentsivõime edetabelis
58 riigi hulgas 34. kohal. Võrreldes
eelmise aastaga oleme tõusnud
ühe koha võrra. Eesti on möödunud
Portugalist, Leedust, Slovakkiasst ja
Sloveeniast. Eesti konkurentsivõime
moodustab 62,6% esikohal olevast
Singapurist.

2010. aasta arengud näitavad, et
maailma halvim sõjajärgne finants-
kriis on möödunud. Kriisist ülesaami-
sele aitas oluliselt kaasa riikide
kooskõlastatud tegevus raskustes-

se sattunud riikide abistamisel ja
suurte pankade päästmisel. SKP
vähenes 2009. aastal maailmas
0,6% ning 2010. aasta oodatav kasv
on juba 4,6%. Kriis andis maailmale
suure õppetunni. Kriis näitas, et
kõige tähtsamad riigi finantsmajandus-
liku stabiilsuse mõttes on riigi-
eelarve jätkusuutlikkus ja avaliku
sektori mõõdukas võlakoores. Riigid
peavad senisest suuremat tähele-
panu pöörama jooksevkonto tasa-
kaalule. Just jooksevkonto defitsiit an-
nab tunnistust riigi madalast konku-
rentsivõimest ja näitab palkade en-
naktempo tõusu tootlikkuse suhtes.

Eesti majanduspolitiika eesmärk
kriisijärgsel perioodil on konkurent-
sivõimelise majandusstruktuuri ku-
jundamine ja selle baasil stabiilse
majanduskasvu ja kõrge tööhõive
tagamine. Kindlam tee jätkusuutli-
kuks majanduskasvuks on aga üle-
maailmses väärtusahelas ülespoole
liikumine ehk teisiti öeldes: Eestis
tehtu ja loodu peab pidevalt muu-
tuma väärtuslikumaks ja konku-
rentsivõimelisemaks. Riigi roll see-
juures on tagada ettevõtetele sood-
ne majanduskeskkond – jätkusuutlik
riigieelarve, stabiilne maksusüsteem
ja võimalikult madal maksukoormus.

Riikide konkurentsivõime hindamise
metoodika tugineb Lausanne'i Juh-

timise Arendamise Instituudi uurin-
gutele. Nende poolt arendatud me-
toodika on leidnud laialdast rahvus-
vahelist tunnustust. Metoodika tuge-
vuseks on riikide konkurentsivõime
laiapõhjaline hindamine. See näeb
ette enam kui 300 näitaja arvesse
võtmist iga riigi kohta, millest 2/3
on statistiline ja 1/3 hinnanguline
informatsioon. Kogu sisestatud info
töödeldakse, kasutades selleks vari-
atsioonanalüüsi võimalusi.

Aastaraamatu kasutajatena on sil-
mas peetud valitsusasutusi, ettevõ-
tete liituseid, ettevõtete juhte ja kõiki
teisi inimesi (Institutsioone), kes on
seatud hea seisma Eesti rahvusva-
heline konkurentsivõime eest. Väl-
jaanne peaks kasulik olema ka Eesti
investoritele, eksportööridele üle-
vaate saamiseks Euroopa Liidu
liikmesriikide majandusest ja seal-
sest ettevõtluskeskkonnast.

Aastaraamatu rahastajateks on Et-
tevõtluse Arendamise Sihtasutus ja
Riigikantselei, kes soovivad sellega
panustada Eesti ettevõtete ekspor-
divõime arendamisse. Soovime, et
käesolev aastaraamat aitaks kaasa
meie ühistele pingutustele üle saa-
da majanduskriisi poolt põhjus-
tatud raskustest ja järele jõuda
meist konkurentsivõimelisematele
riikidele. ■

Taivo Paju
Juhtimisajakirja Director
peatoimetaja

Viskame aga pori Postimehe vankrile! Ehk pühad reeglid iga palgatöötaja jaoks

Postimehe toimetuses juhtus hiljuti üsna mage lugu. Noor vihane reporter Vahur, kelle peatoimetaja vallandas, ei hoidnud oma nõrdimust enesele. Ta avaldas blogis oma vaate asjale – mõistagi ühepoolse – ning pori toimetuse vankrile lendas kuhjaga.

Ma ei saa aga tahagi kohtumõistja rolli võtta. Küll aga ütlen, et see kahju, mida Vahur lootis teadlikult või alateadlikult tööandjale teha, jääb suure tõenäosusega väiksemaks sellest kahjust, mida ta enesele tegi.

Blogide ajastul on maailmas tekkinud hulga kaupa inimesi, kes valavad oma viha tööandja vastu välja internetis. Vahel vägagi edukalt. Mehhiko lahe naftaõnnetuse ajal kogus keegi Leroy Stick, kes lekitas öelaid repliike ja siseinfot Twitterisse, rohkem järgijaid kui British Petroleumi avalike suhete osakond. Eestiski oli mõne aja eest üsna kuulus keegi Mutriku, kelle töökoha-postitusi lugedes oli selge, et tema on ainus lilleke, kes vanamoodsate tobukeste kambas öitseb. Aga fakt jääb faktiks: interneti kaudu saab üks inimene kahjustada tööandja reputatsiooni rohkem kui kunagi varem, olgu tegemist ükskõik kui suure firmaga.

Kuid mida räägib selline käitumine sellisest inimesest endast? Kahtlemata on tal ülikõrge ego. Ta on pigem individualist kui meeskonnamängija. Pigem viriseja kui asjade edasiviija. Võib-olla ka natuke rumal, sest näeb asju ainult oma mätta otsast. Tõstku käsi, kes tahab selliseid inimesi oma meeskonda.

Mul on õnnestunud elu näha nii läbi palgatöötaja, juhi kui ettevõtja silmade. Seetõttu võin kinnitada, et ei ole olemas üdini nõmedat firmat ega üdini lolli ülemust. On olemas inimesed, kelle vahel lihtsalt ei teki keemiat ja kõik. Ning on olemas firmakultuur, mis mõnele inimesele lihtsalt ei klapi. Ega hakkagi klappima. Iga sellises töökohas vinnutatud päev on tükikene raisatud elu.

Toon oma kogemustest mõned soovitusel, mis peaksid saama mantlaks igale palgatöötajale. Häda sellele, kes neid ei mõista – lõppkokkuvõttes rikub ta ainult kolleegide ja iseenda närve.

Töötajana on sul raske, kui mitte võimatu näha laiemat pilti kui su ülemusel. Kui sulle tundub, et ülemus on loll ja nõme, tuleb see tihti sellest, et sa ei näe suurt pilti või ei saa sellest aru.

Sinu kui palgatöötaja püha kohus on hääletada jalgadega. Ei ole ühtki vabandust, miks sa peaksid jääma, kui töökoht tõesti ei istu. Otsustamist edasi lükates saab sinust suurim kahjur, kes tööõhkkonda mürgitab.

Konflikti puhul peab lahkuma alluv, mitte ülemus. Sest ülemus on see, kes vastutab kogu mängu eest ning temal on õigus panna kokku meeskond, kellesse ta usub.

Kui sa venitad lahkumisega, sest sama head tööd ja palka on raske leida, siis on su ülemus sind mõtetult kauaks ametisse jätnud. Või oled sa täiega ülemakstud.

Sinu asi on ülemusega suhteid klaarida, mitte vastupidi. See tundub ebaõiglane, aga ülemusel on tuhat muud muret.

Kui tõsine rahulolematuus ülemusega on firmas üleüldine, on teine lugu. Siis räägi sellest tippjuhi või omanikuga. Aga ole valmis mõlemaks, nii lahkumiseks kui ise ülemuse asemele astumiseks.

Kui lahkud, mine nii, et taaskohtumine endise ülemusega poleks ebameeldiv. Maailm on nii pisike, varem või hiljem satute niikuinii kokku. ■

Peter Gornischeff
Teenuste direktor

Ekspordi Akadeemia seminaril räägiti firma põhipädevustest ning väliturule sisenemisest

EKSPORDI
AKADEEMIA

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti täheku heaks

EAS
Enterprise Estonia

Üle 40 ettevõtte juhid ja spetsialistid said 19. ja 20. jaanuaril toimunud seminaridel teadmisi sellest, kuidas keskenduda oma ärimudelil jaoks olulisimatele tegevustele. Seminaride põhiküsimused olid, millist tegevust peaks sisse ostma, millist ise tegema ning kuidas ehitada ja juhtida müügi võrku välisriikides.

Seminaride loenguosa juhatasid sisse Ekspordi Akadeemia konsultandid Jakob Saks ning Juhan Bernadt. Mõlemad rõhutasid ettevõtjatele personaalse lähenemise olulisust. Tuleb leida viis, kuidas muuta ennast usaldusväärseks. Rõhutati, et ettevõtetel on põhipädevused ning just nendele peaks eelisjärjekorras keskenduma. Nike'i põhipädevuseks on hea bränd, kliendivõrgustik ning tootearendus. Kuna ülejäänud osades jääb Nike'il kompetentsist puudu, siis keskendutakse just eelpoolnimetatutele. Need on olulised tegevused, mille ettevõtte jätab enda sisse ja pidevalt arendab. Teatud tüüpi tegevusala ettevõtetele sobib teatud tüüpi põhipädevuste arendamine. „Kogu aeg tuleb mängida sellele, kes on teie kliendid. Kui teil on juba häid referentse, siis kasutage neid,“ kõlas konsultantide soovitus.

Sisseostust ja sellega seonduvatest aspektidest rääkis tippjuhtide semi-

naril Baltika Grupp AS sisseostujuht Ingrid Kormik. Baltika peab oma põhipädevuseks tootmist ja tootearendust. Tootearenduse protsess rõivatööstuses on väga pikk ja keeruline. Praegu tegeletakse juba järgmise aasta kevade rõivakollektsioonide ettevalmistamisega. Sisseost on Baltika suurim kuluallikas. Kuna see sõltub väga hooajast, siis on vaja kulusid optimeerida. Seega on saanud sisseostust ka finantsjuhtimise vahend. Kusjuures väikesed kogused ei takista sisseostu. Erinevad sisseostuvõimalused on: kogu sisseostu allhange, tootearendus, tootmine, toote markeerimine ja pakkimine, kvaliteedikontroll, ladustamisteenus, transportiteenus. Ingrid Kormiku kogemus ütleb, et sisse tuleks osta juhl, kui on tooted ja teenused, mida ise hästi ei tunne; kui on riigid, kust ise ei saa hankida soodsatel maksetingimustel.

Keskastmejuhtidele esines Baltika Grupp ASist Märta Aab, kes rääkis Baltika erinevatest hangetest ning positiivsetest ja negatiivsetest aspektidest. Logistiline eripära, mis on Baltikal (näiteks riide rippasend) on tihti otsustav. Ta rääkis allhanke valikutest, selle võimalustest ja ainuvõimalustest – näiteks kui tegevus on niivõrd spetsiifiline, et jääb enda

põhitegevusest kaugemale. Alati on tähtis hind ning oskus tegevusega opereerida.

Kaur Lohk, kes on viinud Rate.ee platvormi 20 riiki, kes on ise ettevõtja ning tegutseb Tehnopoli ettevõtluskonsultandina, rääkis ettevõtte rahvusvahelistumisest, ajastusest – mil on õige aeg välja suunduda. Välja tuleks suunduda, kui koduturg jääb väikeseks või on küllastunud, kui on väga hea idee; samuti siis, kui toode on algusest peale rahvusvahelisele turule mõeldud, st tooteid võib juba algaasis rahvusvaheliseks planeerida.

Välisriikidele sisenemiseks on alati tähtsad isiklikud kontaktid ning ei tohiks mööda vaadata ka kohalikest kaasmaalastest ja saatkonnast, kui see antud sihtriigis olemas on. Turu tundmaõppimiseks võib algusfaasis kasutada olemasolevaid andmeid nagu CIA *factbook*. Tuleb mõelda, kus toimivad arengud ja millised – Aafrikas nt kasvab mobiilikasutajate arv. Selleks aga, et turul tegutseda hakata paljalt turuinfot, mis on paberil, ei piisa. Tähtsad aspektid müügi võrgu loomisel välisriikides on kontroll ja raporteerimine. On juhtunud, et firma kohalik töötaja on registreerinud firma kaubamärgi enda isiklikule nimele.

Nii tippjuhtide- kui ka keskastmejuhtide seminaril rääkisid *Operational Excellence* ist Swedbanki esindajad Raul Järve ja Mattias Mustonen. *Operational Excellence* on protsesside pidev täiustamine, millega saab ettevõtte oma tegutsemiskvaliteeti parendada. Kui tippjuhtide seminaril keskenduti rohkem *Operational Excellence* i visiooni edasiandmisele, siis keskastmejuhid said praktilisema töötoa, mis aitas asja loomust paremini mõista.

Edukate praktikutena esinenud Martin Länts (Lux Express AS) ja Sven Aulik (Oskando OÜ) töid kuulajateni häid näiteid ja kogemusi rahvusvahelisest müügi võrgust ning selle juhtimisest oma ettevõtetes. Mõlemal päeval toimusid töötoad, mis kinnistasid ettekannete teemasid ning gruppitöödena valminud ideed on väärtuslik kõigi osalejate igapäevatoos. **■**

Järgmine Ekspordi Akadeemia avatud seminar toimub 17. veebruaril ja siis on teemaks „Kanalid“, kus räägitakse konkreetselt logistikast ja müügi võrgust välisriikides.

Ekspordi Akadeemia korraldamist kaastrahastatakse Euroopa Sotsiaalfondist.

Piret Potisepp
Innovatsioonikeskus
InnoEurope juht

Innovatsioonifestival (IF...) jõuab sel aastal Tallinnasse

Innovatsioonikeskus InnoEurope'ile antud intervjuus räägib Moniek Falck, IF... projekti koordinaator, kuidas Euroopas kodanikke uuendusi ellu viima õhutatakse.

Innovatsioonifestivalide peamine idee on näidata, et innovatsioon võib olla fun

„Innovatsioon ei ole kergesti haaratav mõiste ning seepärast pole teema ka massidele huvipakkuv. Tihti peale seostatakse seda teaduse, robotite ning teiste futuristlike ideedega *sci-fi* filmidest,“ selgitas Innovatsioonifestivalide (IF...) projekti juht Moniek Falck. „Meie eesmärk on selle eelarvamuse murdmise ning innovatsiooni kõigile kättesaadavaks tegemine,“ lisas ta. Innovatsioonifestivalide projekt kaasab nii õpilasi, ettevõtete töötajaid, töötuid kui pensionipõlve pidavaid kodanikke. Korraldusmeeskonna soov on kinnitada, et innovatsioon on kõikjal ning kõigile kättesaadav ja näidata, et uuendustega saab tegeleda erineval moel ning see võib olla fun.

Fookus sotsiaalsetel väljakutsetel

Innovatsioonifestivalide elluviimisel osaleb kokku 6 erinevat piirkonda ning igas regioonis on partner, kes vastutab kohaliku programmi eest. Kõigil 6 festivalil on fookus sotsiaalsetel väljakutsetel, mis antud regioonis ja/või riigis päevakorral.

Nende väljakutsete määratlemine ning neile tähelepanu pööramine on olnud parim lahendus, kuidas kohalike kogukondi IF... üritustesse kaasata. Antud teemadering hõlmab endas näiteks sotsiaalset kaasatust, mobiilsust, jätkusuutlikkust ning tehnoloogia mõju igapäevaelule. Näiteks töid äsja Lissabonis lõppenud Innovatsioonifestivalil erinevad sündmused kokku erineva publiku, kus räägiti kaasa sotsiaalse innovatsiooni, kaasamise ning mobiilsuse teemadel. Festivali ürituste seas võib esile tuua laste töötubade sarja, kus neil oli võimalus anda omapoolne tähendus sotsiaalse innovatsiooni mõistele kasutades lausealgust „mis oleks?“ (ing k „*what if?*“) ning samuti koostöös Kunsti- ja Disainiinstituudiga (IADE – Institute for Arts and Design) elluviidud projekti REKLUSA, kus naisvõrgud said disainida ja toota käekotte, mida müüdi festivali vältel Lissaboni disainipiirkonna poodides.

Innovatsioonifestival Tallinnas

Aastal 2010 toimusid kolm edukat innovatsioonifestivali: Milanos, Kortrijkis ja Lissabonis. „Minu jaoks on aasta kõrghetkeks olnud kohalike kogukondade vastukaja ja kaasatus festivali üritustesse,“ tõdes projekti

koordinaator. Innovatsioonifestivali initsiatiiv aitas kaasa paljude kohalike ning piirkondlike partnerlussuhte tekkele nii era- kui avalikus sektoris.

Tallinna Innovatsioonifestivali programm on Euroopa kultuuri-pealinnale kohaselt mahukas. Sinna mahub mitmeid seminare, InnoEstonia 2011 konverents jpm huvitavat.

Tallinna Innovatsioonifestivali programm on Euroopa kultuuri-pealinnale kohaselt mahukas. „Sinna mahub mitmeid konverents-seminare – nende seas koostöös Innovatsioonikeskus InnoEurope'iga toimuv InnoEstonia 2011 konverents, seminar Cities For All – Tallinn For All, teenuste disaini konverents koostöös Tallinna ja Lahti Ülikoolidega, parima innovaatilise idee konkurss, kuhu 5 IF... Festivali saadavad oma võitjate ideed ja võitjad ning Tallinnas selgitatakse välja lõplik paremik, Taani-Malaisia ühisprojekti Man & God interaktiivsed töötoad ja palju muud. Festivali raames toimub juba traditsiooniks saanud Disainiöö ning üritusele paneb väärrika punkti Euroo-

pa Disainijuhtimise Auhindade gala. Lisaks toimuvad mitmed põnevad näitused Eesti ja välismaa loojate poolt ning samaaegselt aset leidvad Kultuuripealinn 2011 üritused,“ annab plaanitavast ülevaate Ilona Gurjanova, IF...Tallinn peakorraldaja. Toimuvast saab parima ülevaate www.innovationfestival.ee kodulehte külastades.

Kuidas Innvatsioonifestivalil osaleda?

„Facebookis saab liituda erinevate innovatsioonifestivalide lehtedega ning osalemine veebilehel www.innovationfestival.eu on lihtne. Igal kasutajal on võimalus luua oma piirkonna innovatsiooni tipp hetki ning kanda need üleüldisele *hot spots* kaardile, samuti on veebilehe kaudu võimalus jälgida innovatsioonifestivali üritusi, hoida silm peal uudistel, blogikannetel, IF partnerite tegemistel,“ ütleb Moniek Falck lõpetuseks. Kui Sind huvitab aktiivne osavõtt eelseisvatest innovatsioonifestivalidest, võta ühendust IF partneriga. Nende kontaktinfo leiab samuti meie veebilehelt!

Lisainfot IF... kohta:

www.innovationfestival.eu
IF...Tallinn sündmuste kohta:
www.innovationfestival.ee

Eelteade

Šveitsi sihtturuseminar – Kuidas leida oma kasumlik turunišš?

23. veebruaril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus- Tööstuskoda korraldab 23. veebruaril Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) kell 9.00-13.00 koostöös SwissBaltic Business Experts AG-ga Šveitsi sihtturuseminari. Šveitsi turu spetsialistid jagavad oma teadmisi ja kogemusi sealse äritegemise spetsiifika ning tööstuse kohta. Esile tuuakse turu võimalused ning väljakutsed. Oma kogemusi jagab Eesti ettevõtja. Täpne programm valmib peatselt.

Seminari osalustasu on 36 eurot/563,28 krooni (hind sisaldab käibemaksu, seminari materjale ning kohvipause). Registreerimise tähtaeg on 18. veebruar.

SwissBaltic
Business Experts AG
ŠveicesBaltijas
Biznesa Eksperts SIA

Lisainfo ja registreerimine:
EVA MARAN
Tel: 604 0083 • E-post: eva@koda.ee

Eelteade

Firmade kontaktkohtumised „Baltic Business Arena”

16.-17. juunil 2011 Stockholmis

ICSB – International Council for Small Business korraldab Rootsisk Stockholmis 15.-18. juunil oma 56. aastakonverentsi ning kohale oodatakse ligi 1000 väikese ja keskmise suurusega ettevõtte juhti üle 70st riigist. Konverentsi erilise osana korraldakse 16.-17. juunini esmakordselt kontaktkohtumised ettevõtjatele „Baltic Business Arena”, kus osalejad saavad võimaluse ka omavahel kohtuda ja koostöövõimalusi arutada

Osalema oodatakse järgmiste tegevuslade esindajaid:

- *Clean-Tech* (jäätmekäitlus, taaskasutus, vesi ja kanalisatsioon, keskkütte- ja jahutusseadmed, energiasäästlikkus jmt ning sellealane konsultatsioon ja teenused)
- Taastuvenergia (bio-, päikese-, tuule- ja hüdroenergia, biokütused, konsultatsioon ja teenused)
- Säästlik ehitus (ehitusmaterjalid ja -tehnoloogiad, passiivmajad jpm)
- *Life Sciences* (meditsiini- ja biotehnoloogia, tervishoid, farmaatsia jne)
- Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad (roheline IT, uued meediad, mobiilsed teenused, kodulahendused jpm)

Lisainfo:
KRISTY TÄTTAR
Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Seminar

Talendid Koju! Saaremaa eri

16. veebruaril kell 15.00–18.00
Nordic Hotels Forum
konverentsikeskuses Tallinnas

Seminari eesmärk on tutvustada kuulajatele Saaremaa ettevõtluskeskkonda ajaloos, hetkel ja luua tulevikumudelit. Soovime tutvustada investoritele valdkondi, kuhu võiks tulevikus investeerida. Loodame arutluse käigus jõuda Saaremaa arengupotentsiaalideni.

Seminarile on oodatud kõik Saaremaa ettevõtlusega seotud ja ka tulevikus ennast siduda soovivad inimesed.

Ajakava

- 15.00 Avasõna –
Saare maavanem Toomas Kasemaa.
- 15.10 Ettevõtlus Saaremaal enne
kahekümnendat sajandit.
- 15.40 Millised võimalused on ettevõtlust
laiendada Saare maakonnas? –
Hardo Aasmäe.
- 16.20 Kohvipaus
- 16.50 Hetkeolukord täna. Kas kõik võimalik
on tehtud, mida teha teisiti?
- 17.20 Aruteluring kuulajate ja esinejate vahel.
Arutelu juhib Robert Pajussaar
- 17.40 Arutelud ja kokkuvõte vabas ringis
- 18.00 Seminari lõpp.

Selleks, et seminari arutelud saaksid olema sisukad, võite esitada esinejatele ja moderaatorile oma küsimusi ka eelnevalt e-maili teel info@seliit.ee.

Seminaril osalemine on kõigile tasuta.

Registreerumine:
SEL kodulehel www.seliit.ee
Lisainfo:
E-post: info@seliit.ee
Tel: 5307 6007
E-post: info@seliit.ee

Seminar Isikuandmete kaitse töösuhetes

3. märtsil Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Tartu esindus korraldab 3. märtsil kell 11.00–14.30 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) seminari isikukaitseandmetest töösuhetes. Koolituse lektoriks on vandeadvokaat ja Tartu Ülikooli tööõiguse dotsent **Gabriel Tavits**.

Milliseid isikuandmeid on tööandjal õigus töötajalt küsida? Milline on tööandja vastutus isikuandmete töötlemisel? Millised on töötaja õigused eraelu kaitsmisel? Milliseid isikuandmete kaitsega seotud kokkuleppeid on mõistlik töötajaga sõlmida? Käesolev koolitus annab vastused neile ja analoogsetele praktikas kerkivatele küsimustele.

Käsitlavad teemad

- Põhiseaduslikud tagatised – sõnumisaladuse kaitse versus omandikaitse ja ettevõtlusvabadus
- Lepingueelsed läbirääkimised ja tööandja õigustatud huvi
- Testide tegemine
- Töölesoojija taustauuring ja selle lubatavus
- Andmete kaitse töösuhete ajal:
 - tööandja direktsoonivõim ja isikuandmete kaitse
 - tööandja õigus kontrollida e-kirjavahetust ja internetikasutust
 - tööandja õigus küsida isiklike andmeid (abielutunnistus, sünnitunnistus)
 - töötaja töendamiskohustus TLS § 38 kohaldamisel (isiklikud põhjused)
- Andmete kaitse töösuhete lõppemisel:
 - tööandja kohustus andmeid säilitada
 - töötajapoolse töölepingu ülesütlemise põhjuste tõendamine
 - töölepingu ülesütlemise erikaitse tõendamine (rasedus, lapsehoolduspuhkus)
 - dokumentide säilitamine peale töösuhete lõppemist

Seminari osalemistasu on Kaubanduskoja liikmetele 40 eurot/625,86 krooni, mitteliikmetele 80 eurot/1251,73 krooni, lisandub käibemaks. Hinnas sisalduvad teabematerjalid, lõuna ja kohvipaus.

Lisainfo ja registreerimine:
TOOMAS HANSSON
Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee

Kaubanduskoda kutsub külastama keskkonnamesse Hispaanias ja osalema kontaktkohtumisteüritusel

14.-17. veebruaril Hispaanias

Kutsume Teid külastama Hispaanias Valencia linnas 16.-18. veebruaril toimuvaid keskkonnamesse ECOFIRA (vee-, maa- ja õhuressursside säästlik kasutamise, jäätmekäitlus jmt — <http://ecofira.feriavalencia.com>), EGETICA-EXPOENERGETICA (rahvusvaheline efektiivse energiamajanduse ja taastuv-energiames — www.egetica-expoenergetica.com/feria/en/) ja EFIAQUA (rahvusvaheline efektiivse veemajanduse mess — efiaqua.feriavalencia.com).

Paralleelselt nimetatud messidega korraldatakse Euroopa Komisjoni toel Net4Biz projekti raames ka kontaktkohtumisteüritus „The Environment and Waste Management B2B“. Kontaktkohtumisteüritus annab suurepärase võimaluse lisaks messil osalevate firmadega tutvumisele kohtuda ka messi külalavate rahvusvaheliste keskkonnaspetsialistidega 11 projektis Net4Biz osalevast riigist (lisaks Eestile veel Austriast, Bulgaariast, Kreekast, Maltalt, Itaaliast, Norrast, Poolast, Hispaaniast, Rootsist ja Suurbritanniast). Kontaktkohtumisteüritusele oodatakse osalema ettevõtteid, asutusi, organisatsioone, uurimisinstiitute ja teisi spetsialiste järgmistelt tegevusaladelt:

- jäätmekäitlus
- taaskasutus
- vesi- ja kanalisatsioon
- keskkonnajuhtimissüsteemid

Kõigi registreerunud osalejate tutvustused avaldatakse kontaktkohtumisteürituse koduleheküljel www.net4biz.se (tutvustused lisatakse jooksvalt ettevõtete registreerumise järjekorras) ning sellel avatud tööriista *Matchmaking* abil on võimalik eelnevalt endale huvipakkuvad firmad välja valida ja individuaalsed kohtumised juba ette kokku leppida. Kontaktkohtumised toimuvad 15. veebruaril.

Osalemispaketi hind oleneb lennupileti ja hotelli broneerimise hetkest ning vabade kohtade olemasolust (hetkel 680 eurot) ja sisaldab lennupiletit (Tallinn-München-Madriid-Valencia-Madriid-München-Tallinn, 14.-17. veebruar), 3 ööd majutust, sissepääsu messidele, osalemist messidega paralleelselt korraldataval kontaktkohtumiste üritusel, kontaktkohtumiste korraldamist, osaleva firma tutvustuse lisamist ürituse *online*-kataloogi, lõunasööke 15. ja 16. veebruaril, öhtusööki 15. veebruaril ja bussitransfeeri messikeskusesse 16. veebruaril.

Lisainfo:
KRISTY TÄTTAR
Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Liikmelt liikmele

Teil on võimalus leida koostööpartnereid ning uusi kliente teiste Kaubanduskoja liikmete hulgast. Koostöösoov või sooduspakkumine peab sisaldama: sooduspakkumist/koostöösoovi, tegevusvaldkonda, firma nime, kontaktandmeid, aadressi, telefoninumbrit, e-postiaadressi, kontaktilisiku andmeid ning pakkumise kehtivusaega. Sooduspakkumise tingimuseks on selle kehtimine kõigile liikmetele.

Lisainfo:

KADRI LIIMAL

Tel: 523 6146 • E-post: kadri@koda.ee

WSI Baltics

Maailma suurim internetiturunduse ettevõtte WSI pakub veebruaris Kaubanduskoja liikmetele tasuta kodulehe analüüsi (väärtus 250 eurot + käibemaks).

Pakkumises sisaldub:

- Kodulehe analüüs – soovitusel täiendusteks ja muudatusteks.
- Kuni kolme märksõna analüüs erinevates otsingumootorites.
- Kodulehekülje indekseerituse kontroll Google, NETI (Kas otsingumootorid teavad, et Sinu koduleht on olemas?).
- Kuni kahe konkurendi märksõnade analüüs erinevates otsingumootorites.
- „Linkimise“ populaarsus erinevates otsingumootorites.
- Kuni kahe konkurendi „linkimise“ populaarsus erinevates otsingumootorites k.a Eesti omad.
- Internetiäri konsultatsioon 1h (väärtus 70 eurot).

Registreeru tasuta kodulehe analüüsile e-postiaadressil: info@wsibaltics.com või helista telefonil 688 8098. PS! Tasuta kodulehe analüüse on piiratud arv.

Baltic IT Solutions OÜ

Baltic IT Solutions soovib müüa oma netipoe Nodi.ee. Ettevõtte aadress ja kontaktid: Koidu 122-2, 10139 Tallinn.

Lisainfo: Zahhar Kirillov

Tel: 5650 2282 • E-post: zahhar@nodi.ee
www.nodi.ee

Koostööpakkumised

- Egiptuse erinevate kaablite, transformeerite, tuuleenergia, energia- ja veemöödikute tootja otsib edasimüüjat. Kood 2011-01-31-001.1
- Poola akende, alumiiniumelementide, uste, garaažiuste jmt müügi ja paigaldusega tegelev ettevõtte otsib kontakti tootjatega, kes on huvitatud oma toodete müümisest Poolas ja pakub end edasimüüjaks. Kood 2010-11-08-015
- Poola FMCG toiduainete distribuutorettevõtte pakub end edasimüüjaks (eriti otsib ettevõtte külmutatud mustikate ja jõhvivate tootjate kontakti) ning otsib partnereid ka oma vahendatavate toodete edasimüümiseks (nt marineeritud köögiviljad). Kood 2010-12-20-007
- Poola vilja importöör otsib kontakti tootjatega (nisu, kaer, mais jm). Kood 2010-11-09-015
- Leedu veepihendamise soolatablettide müüja pakub end edasimüüjaks tootjatele. Kood 2011-01-20-004
- Portugali konsultatsioonifirma pakub allhankena oma teenuseid (raamatupidamine, auditeerimine, maksukonsultatsioonid, firma asutamine Portugalis jm) ning otsib kontakti teiste sarnaste ettevõtetega teenuste edasimüügi võrgustiku laiendamiseks. Kood 2011-01-20-026
- Ungaris mahesertifikaadiga kasvatatud vilja (spelta, kaer, rukis jm) eksportija otsib edasimüüjaid. Kood 2011-01-25-004
- Iisraeli mobiiltehnoloogia ettevõtte (ingl k *mobile content distribution and uniques streaming technology*) otsib edasimüüjat, kellel oleks kogemusi ja kontakte telekommunikatsioonisektoris. Kood 2010-11-22-003
- Iisraeli „võtmed kätte“ tarkvaralahendusi (nt spordikihlvedude, kasiinode lahendused, erinevad mängud jne, ingl k *solutions for binary options retail trading sites*) pakuv ettevõtte otsib sarnase tegevusalaga partnerit ühistegevõtluseks interneti-kaubanduse vallas. Kood 2010-11-22-036
- Saksa meditsiinilisi hügieenitooteid arendav firma otsib edasimüüjat innovaatilisele hügieenilisele arvutiklaviatuurile (klaaskattega, veekindel, kergesti puhastatav, puutetundliku tehnoloogiaga). Kood 2011-01-19-007
- Saksa firma otsib edasimüüjat uuele tootele – kingataldadele määritava libisemisvastasele kreemile. Kood 2011-01-25-023
- Türgi pakenditootja (piima- ja mahlapakid, paberkotid jne) otsib edasimüüjat. Kood 2011-01-19-013
- Inglise raudtee tulesid, signaale jmt (ingl k *model rail lights, signals and components*) tootev ettevõtte otsib edasimüüjat. Kood 2011-01-19-009
- Poola unikaalse autoparkla süsteemi (sobib kesklinnadesse) arendanud ja patenteerinud ettevõtte otsib edasimüüjaid ja koostööpartnereid. Kood 2011-01-17-002
- Hispaania sidrunite ja apelsinide kasvataja otsib edasimüüjat. Kood 2011-01-17-014
- Poola mööblitootja otsib edasimüüjaid Baltikumis. Kood 2011-01-19-004
- Poola konsultatsiooni- ja personalifirma pakub allhanke korras oma teenuseid. Kood 2010-12-23-030
- Poola metallitöötlemise ja tootmistehnika ettevõtte pakub allhanke korras oma teenuseid. Kood 2010-12-20-004
- Poola vooditele mõeldud puitelementide ning männbriketi tootmisega tegelev ettevõtte otsib edasimüüjat. Kood 2010-11-08-010
- Poola meediaagentuur pakub oma teenuseid ettevõttele, kes soovib tellida reklaamikampaaniat Poolas või teistes Ida-Euroopa riikides. Kood 2010-02-11-016
- Poola transpordi- ja logistikaettevõtte pakub allhankena oma teenuseid kogu Euroopas. Kood 2009-10-30-006

Täpsem info:
ANNIKA METSALA

Tel: 604 0091 • E-post: annika.metsala@koda.ee

Riigihanketeated

NATO

Ehitus ja -materjalid

- Eelteade: lennuangaari metallkonstruktsioonide ehitustööde hange. Kood 4050
- Lammutamise ja renoveerimistööde (koos kujundamise ja materjalidega varustamisega) hange (Brüsselis). Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 28.02.2011. Kood 4051
- Otsitakse potentsiaalsete alltöövõtjate kontakte teraskonstruktsioonide, konteinerite ja torustiku hanke tarbeks (Slovakkias). Tähtaeg kontakti võtmiseks 25.02.2011. Kood 4052

EUROOPA KOMISJONI INSTITUTSIOONID

Reklaammaterjalid

- Reklaammaterjalide hange Eurojustile (Holland). Tähtaeg 15.03.2011. Kood 4053

Tekstiil ja jalanõud

- Tööriietuse ja -kingade hange. Tähtaeg on 22.02.2011. Kood 4055
- Vormi- ja ametiriietuse ning jalanõude hange. Tähtaeg 10.03.2011. Kood 4056

Muu

- Varustuse hange turvasektori jaoks. Tähtaeg 31.03.2011. Kood 4054

LÄTI

Elektronika

- Videoseiresüsteemide hange. Tähtaeg on 22.03.2011. Kood 4059

Puit

- Küttepude hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 15.03.2011. Kood 4060

Muu

- Veepumpade hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 15.03.2011. Kood 4057
- Töödeldud paberi ja papi, plasttoodete, puhastus- ja poleerimisvahendite, nõudepesuvahendite, tualettpaberi, taskurätikute jmt. hange. Tähtaeg 24.02.2011. Kood 4058

LEEDU

Teenused

- Linnaplaneerimisteenuste hange. Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 15.03.2011, pakkumiste esitamiseks 21.03.2011. Kood 4061

Meditsiinitarvikud

- Ühekordselt kasutatavate meditsiiniliste tarbevahendite hange. Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 09.03.2011, tähtaeg pakkumiste esitamiseks 15.03.2011. Kood 4062

- Meditsiinilise mööbli hange (käru-laud). Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 17.02.2011, tähtaeg pakkumiste esitamiseks 22.02.2011. Kood 4064

Ehitus ja -materjalid

- Katusekattematerjali ja isolatsiooni hange. Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 01.03.2011, tähtaeg pakkumiste esitamiseks 08.03.2011. Kood 4063
- Turvatöket hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 15.03.2011. Kood 4065

Masinaid ja hooldus

- Laevade remondi- ja hooldusteenuste hanged. Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 26.02.2011, tähtaeg pakkumiste esitamiseks 04.03.2011. Kood 4066

Elekter

- Elektri hange. Tähtaeg 02.03.2011. Kood 4067

Toit

- Hommikusöögitoodete hange. Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 08.02.2011, tähtaeg pakkumiste esitamiseks 15.02.2011. Kood 4068

ROOTSI

Mööbel ja valgustid

- Mööbli ja valgustite hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 07.03.2011. Kood 4069
- Lukkude ja elektroonsete turvalukkude hange. Tähtaeg 02.03.2011. Kood 4070

Masinaid

- Prügiautode hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 17.03.2011. Kood 4071
- Tuletõrjeautode hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 07.03.2011. Kood 4075

Ehitus

- Majaehituse hange (Malmös). Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 08.03.2011. Kood 4072

Puit

- Puitkütuste hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 03.03.2011. Kood 4074

Muu

- Nööpide hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 22.03.2011. Kood 4073
- Mänguasjade hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 16.03.2011. Kood 4076

Riigihangete taustainfo 33 riigis: uus teave Koja veebilehel

Eesti Välisministeeriumi ja Eesti Kaubandus-Tööstuskoja koostöös valmisid 2010. aasta sügisel Eesti ettevõtjate tarbeks riigihanke valdkonna ülevaated Euroopa ja ka kaugeimate riikide kohta. Info koostajateks olid Eesti ametlikud välisesindused ning infot võite leida kokku leida 33 riigi kohta. Ehkki info maht oleneb asukohariigi info kättesaadavusest ja loodud struktuurist, siis eelkõige oli eesmärgiks anda vastuseid küsimustele:

- siseriiklikud riigihanketeade andmebaasid (avaldamise kohustus ja riikliku ühtse andmebaasi olemasolu)
- asukohariigi riigihangete seadus, pädev asutus jm vajalik taustateave pakkujale
- tulemuste vaidlustamine

VÄLISMINISTEERIUM

Täpsem info:
www.koda.ee –
 teenused –
 valik riigihanketeated –
 riigihanked teistes riikides

Täpsem info:
LEA AASAMAA

Tel: 604 0090 • E-post: lea@koda.ee

Õnnitleme veebruarikuu jubilarid!

75	HAT-AUTO AS liige alates 1998	IKODOR AS liige alates 2009	JOVELD OÜ liige alates 2005
KITMAN AS liige alates 1998	HUMANA GRUPP OÜ liige alates 1997	KABIN JA POJAD OÜ liige alates 2008	LRF PRIVATE OÜ liige alates 2002
70	KARLEV AS liige alates 1999	LATIKAS OÜ liige alates 2007	PLAYTECH ESTONIA OÜ liige alates 2009
EESTI KONTSERT liige alates 1999	MARU AS liige alates 1997	NTN EST AS liige alates 1997	
20	N-TERMINAL GRUPP AS liige alates 1994	OY GUSTAVSBERG AB EESTI FILIAAL liige alates 1998	5
ABOBASE SYSTEMS AS liige alates 1996	TALLINNA SEKTO AS liige alates 1997		ALDENA SHIPPING OÜ liige alates 2007
AIK-PROJEKT OÜ liige alates 2007	TAVID AS liige alates 2001	10	INVENT BALTICS OÜ liige alates 2006
ALVIGO AS liige alates 1998	VIIGARDI OÜ liige alates 1998	BALTIC LOGHOUSES OÜ liige alates 2009	KH TEH PRODUCTION OÜ liige alates 2008
ASTERA AS liige alates 1997	VILPAK AS liige alates 199520	DGM SHIPPING AS liige alates 2008	MODULE TECH OÜ liige alates 2006
AVILA PUIT OÜ liige alates 2004	15	EESTI VANGLATÖÖSTUS AS liige alates 2001	PARSUM OÜ liige alates 2006
ELKE SENSOR OÜ liige alates 1996	ALMELO OÜ liige alates 2010	ELSAMAR OÜ liige alates 2009	PRODUXI OÜ liige alates 2008
ESPAK AS liige alates 2002	AQUATOR OÜ liige alates 1999	EXENTOR OÜ liige alates 2007	PROGRAMMIEKSPERT OÜ liige alates 2007
FEB AS liige alates 1995	ASSETS RMP OÜ liige alates 2004	GENETRADE EESTI OÜ liige alates 2002	SIRKEL FABRICS OÜ liige alates 2008
HANSAB AS liige alates 1999	FAROVENT OÜ liige alates 2009	KREDIIDI JA EKSPORDI GARANTEERIMISE SIHTASUTUS liige alates 1998	TARMEKO KV OÜ liige alates 2006
			TBD-BIODISCOVERY OÜ liige alates 2010

Kaubanduskoda

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond	Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritolusertifikaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad Tel: 604 0082 • koostööpakkumised
Politiikakujundamise- ja õigusosakond	Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus
Turundus- ja liikmesuhete osakond	Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • Tel: 604 0086 • liikmesuhted Tel: 604 0088 • avalikud suhted Teataja toimetis • toimetaja Kadri Liimal • Tel: 604 0085 • E-post: kadri@koda.ee
Raamatupidamine	Tel: 604 0067
Kaubanduskoja Tartu esindus	Pikk tn 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196
Kaubanduskoja Pärnu esindus	Ringi 35, 80010 Pärnu • Tel: 443 0989
Kaubanduskoja Kuressaare esindus	Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757
Kaubanduskoja Jõhvi esindus	Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

Eksporditööride koolitused 2010–2011

Ärihooajal 2010–2011 jätkab Kaubanduskoda juba heaks tavaks kujunenud ekspordivaldkonna koolituste korraldamist. Ajavahemikus september 2010 kuni juuni 2011 viiakse läbi koolitusprojekt „Ekspordivaldkonna koolitused 2010”. Ekspordivaldkonna koolitused on suunatud väikese ja keskmise suurusega tegutsevatele eksporditööridele. Koolitusteemasid on neli, millest mahukaim on kolmepäevane Ekspordiplaani koostamise koolitus. Osalejatele jagavad teadmisi kogemustega lektorid: Juhan Bernadt, Yrjö Ojasaar ja Jakob Saks. Kaasatud on praktikud ettevõtetest.

• **Juhan Bernadt** on ligi 30 aastat tegele-
nud rahvusvahelise müügi-, turunduse- ja
brändijuhtimisega nii suuretegevtes kui
väiksemates arenevates ettevõtetes üle maa-
ilma. Viimastel aastatel on ta tegele-
nud ettevõtete konsulteerimisega ning ekspordi- ja
turunduskoolituste läbiviimisega Eestis.

• **Yrjö Ojasaar** omandas õiguslase hariduse
Ameerika Ühendriikides, kus praktiseeris
advokaadina ning seejärel tehnoloogia-
ettevõttes partnerina. Tema tänane tege-
vus on seotud ettevõtetele era- ja riikliku
riskikapitali kaasamise, rahvusvaheliste
strateegiliste partnerite leidmise ning intel-
lektuaalse omandi kaitsmise ja arenda-
misega. Hetkel töötab Yrjö Ojasaar OÜs
Advokaadibüroo Luiga Hääl Mody Bore-
niuse, kus ta nõustab innovaatilisi firmasid.

• **Jakob Saks** on pikaajalise rahvusvahelise kogemusega ekspordijuht. Lisaks on ta aastaid tegele-
nud ettevõtete konsulteerimisega ja koolitamisega, viinud läbi arvukaid ekspordi-
ja messikoolitusi, töötubasid ning õppereise. Ta on edukalt aidanud uutele turgudele nii Eestis, Taanis kui ka Hispaania ettevõtteid. Jakob Saks on koolitus- ja konsultatsiooni-
firma Vihje OÜ tegevjuht ja omanik.

Lisainfo ja registreerumine:

Lidia Friedenthal • Tel 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee
Haili Kapsi • Tel 604 0078 • E-post: haili@koda.ee
Registreerumine Kaubanduskoda kodulehe www.koda.ee kaudu.
Osalustasu 19,17 eurot/300 krooni üks päev (sisaldab käibemaksu).
Osalustasu sisaldab toitlustamist ja seminarimaterjale.

„Ekspordivaldkonna koolitused 2010” sarja läbiviimist kaasrahastab Euroopa Liidu sotsiaalfond.

EKSPORDIPLAANI KOOSTAMISE KOOLITUS

Eesmärk on anda eksporditööridele teadmised ja praktilised juhised oma ettevõtte ekspordistrateegia kujundamiseks ja konkurentsivõime tõstmiseks ning ekspordiplaani iseseisvaks koostamiseks ja selle efektiivseks elluviimiseks.

Koolituse viivad läbi Juhan Bernadt ja Yrjö Ojasaar.

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Toom-Kooli 17) • 21., 22., 28. veebruar (vene k) • 14., 15., 21. märts • 5., 6., 13. mai

Jõhvi • Eesti Kaubandus-Tööstuskoda Jõhvi esindus (Pargi 27) • 3., 4., 10. märts (vene k)

Tartu • Raadimõisa Hotellis (Mõisavärava 1, Vahi küla, Tartumaa) • 12., 13., 20. aprill

VÄLISMESSIKOOLITUS

Eesmärk on luua eeldused ettevõtete ekspordimahtude ja konkurentsivõime suurendamiseks välisurgudel läbi teadliku tegevuse messidel.

Koolituse viib läbi Jakob Saks.

Võru • Mainori Kõrgkooli Võru õppekeskus (Kreutzwaldi 34) • 7. märts

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Toom-Kooli 17) • 4. aprill – vene keeles • 2. mai

Tartu • Raadimõisa Hotellis (Mõisavärava 1, Vahi küla, Tartumaa) • 16. mai

Pärnu • Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž (Ringi 35) • 6. juuni

MÜÜGIVÕRGU ARENDAMISE JA LOOMISE KOOLITUS

Eesmärk on jagada ettevõtjatele praktilisi teadmisi, kuidas arendada ja hallata müügikanaleid sihturgudel: moodustada vajalikku kontaktvõrgustikku, arendada müügivõrku ning kuidas seda saavutada ka piiratud eelarvega.

Koolituse viib läbi Jakob Saks.

Pärnu • Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž (Ringi 35) • 9. märts

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Toom-Kooli 17) • 5. aprill (vene k) • 3. mai • 7. juuni

Võru • Mainori Kõrgkooli Võru õppekeskus (Kreutzwaldi 34) • 4. mai

Tartu • Raadimõisa Hotellis (Mõisavärava 1, Vahi küla, Tartumaa) • 18. mai

TURU-UURINGUTE KOOLITUS

Eesmärk on anda lihtsaid, praktilisi ja reaalses elus kasutatavaid teadmisi info hankimise kohta. Aidata mõista ettevõtte infovajadusi ning anda teadmised ja oskused, kuidas piiratud eelarve puhul need vajadused rahuldada ning turu-uuringute läbiviimisega ise hakkama saada.

Koolituse viib läbi Jakob Saks.

Võru • Mainori Kõrgkooli Võru õppekeskus (Kreutzwaldi 34) • 8. märts

Tartu • Raadimõisa Hotellis (Mõisavärava 1, Vahi küla, Tartumaa) • 17. mai

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Toom-Kooli 17) • 8. juuni

entrum

Tule Entrumi külalismentoriks!

**AITA
NOORTEL
IDEED ELLU
VIA!**

Entrum programmi noored arendavad oma kodupiirkonna majandus-, sotsiaal- ja kultuurikeskkonda.

Külalismentoreid ootab ca 80 vahvat ja lennukat projekti kuues erinevas valdkonnas.

Vaata projektide kohta täpsemalt Entrum veebist:

www.entrum.ee/projektid

Entrum projektide valdkonnad

Uued
tehnoloogiad

Keskkonnateenused ja
ökomajandus

Teenindus ja
tootmine

Loomemajandus

Meedia

Muusika ja ürituste
korraldamine

Vabatahtliku külalismentori ülesanneteks on:

- projektide sisuline juhendamine ajavahemikul hiljemalt alates 19.02 kuni 18.05.2011
- juhendamine toimub peamiselt e-posti ja telefoni vahendusel
- soovituslik on vähemalt 1 kord kohtuda projektimeeskonnaga

Täpsem info: www.entrum.ee

